

PROGRAM ROZVOJE MĚSTA JÍLOVÉ NA ROKY 2017 – 2023

**Město Jílové
červen 2017**

1. Poslání a význam programu rozvoje města

Programy rozvoje měst, mikroregionů a krajů se od počátku nového tisíciletí staly běžnou součástí plánování rozvoje těchto územních celků. Jejich význam dokumentuje i to, že se staly také nezbytnou součástí pro čerpání dotačních prostředků. Program rozvoje města může být definován jako soubor navržených postupných kroků vedoucích k rozvoji města učiněných na základě důkladné analýzy území (Bičík, Perlín 2006). Jako takový by měl být výsledkem důkladného promyšlení budoucího směřování omezených finančních, personálních, časových kapacit na rozvoj města a zároveň by měl navenek – vůči místní veřejnosti i zájemcům mimo město – demonstrovat rozvojové priority města.

Hlavní zásadou pro tvorbu programu rozvoje je otevřenost vůči veřejnosti, jelikož zástupci veřejné správy nejsou jediní, kdo určují osud a další rozvoj města. Proces tvorby programu rozvoje je tak otevřen co nejširšímu spektru aktérů - neziskovým organizacím, jednotlivcům, podnikatelům, aj. V tomto ohledu je však možno spatřovat i určitý problém, protože program by měl zohledňovat desítky různých i protichůdných individuálních či skupinových zájmů. V tomto ohledu tak program slouží také jako dohoda o dalším využití současných možných zdrojů pro rozvoj města a jako jakási smlouva o opatřeních, které chce město ve vzájemné spolupráci s veřejností postupně uskutečnit.

Pro tvorbu programu rozvoje města byl ustaven základní realizační tým v následujícím složení:

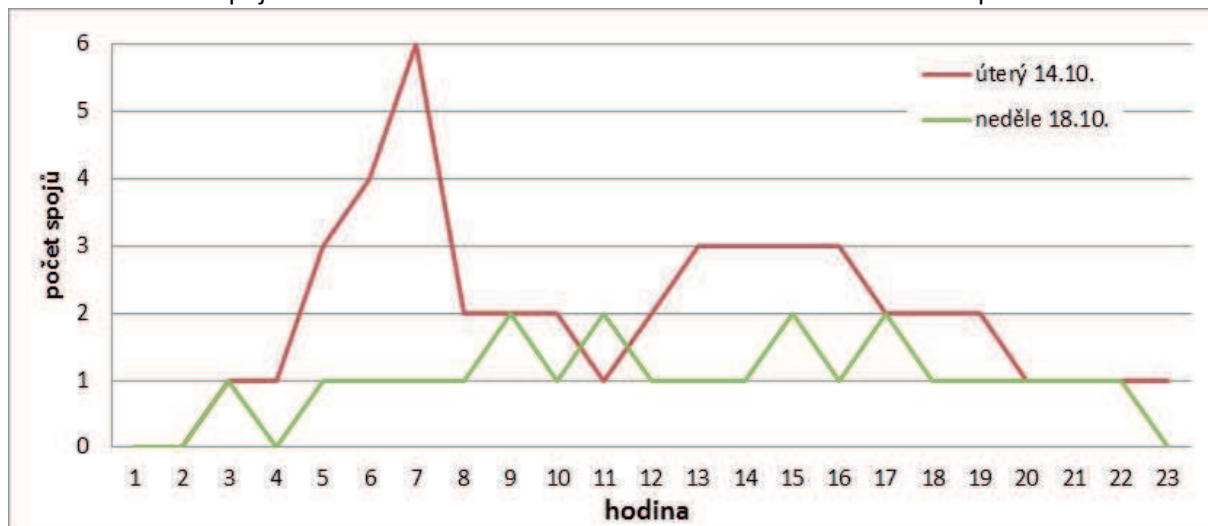
- starosta města Miroslav Kalvas,
- místostarosta města Lubomír Michalec,
- tajemnice městského úřadu Ing. Radka Tomanová,
- vedoucí odboru finančního Bc. Veronika Vyšatová,
- vedoucí odboru správy majetku a životního prostředí Ing. Libor Teplan – předseda realizačního týmu Programu,
- referentka odboru správy majetku a životního prostředí Gabriela Bertlová, od října 2016 Bc. Tomáš Sosna
- referentka odboru správy majetku a životního prostředí Petra Drugová,
- externí odborník - Mgr. Vladan Hruška, PhD. - odborný asistent, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Přírodovědecká fakulta, katedra geografie.

Co se týče zapojení veřejnosti při tvorbě programu rozvoje města Jílové, veřejnost byla integrována následujícími způsoby:

- prací v rámci tří pracovních skupin – lidské zdroje; životní prostředí, cestovní ruch a zemědělství; ekonomika a infrastruktura;
- elektronické zaslání podnětů pro strategii;
- veřejné projednání.

Tento program rozvoje města je určen pro časové období 2017 až 2023. Nereflektuje tak zcela přesně plánovací období používané na úrovni Evropské unie či přeneseně v Česku (období 2014 – 2020), a to z důvodu zpoždění počátku implementace operačních programů a možnosti dočerpat finanční prostředky i po roce 2020.

Obrázek 2: Počet spojů ve dnech 14. 10. 2015 a 18. 10. 2015 z Jílového do Děčína po hodinách

Zdroj: www.idos.cz

Výše zmíněná poloha vůči městu Děčín má však i negativní důsledky pro Jílové – Jílové slouží jako „noclehárna“, kdy většina lidí pracuje a z velké části nakupuje i tráví volný čas právě v Děčíně. Od toho se odvíjí i kvantita i kvalita obchodů a služeb ve městě Jílové (orientace obchodů především na základní sortiment - potraviny, chybějící pobočka banky či bankomat).

2.2. Stručný historický vývoj území

První doložená zmínka o městě – tehdy označované jako Eulow pochází z roku 1348. Město se rozvíjelo v okolí tvrze, jejíž existence je doložena minimálně od roku 1554. K samotnému městu Jílové se postupně jejich přirozeným růstem připojovala okolní sídla (část Martiněves a Modrá vznikla v 15. století, Kamenná v 16. století a Kamenec ve století 19.) – čímž Jílové získalo charakter lánového sídla. Město několikrát měnilo svého majitele, kdy v roce 1629 bylo panství prodáno k Děčínu rodině Thunů, kteří sem v 30. letech minulého století přesídlili ze zámku v Děčíně a z jílovského zámku si vytvořili moderní rodinné sídlo.

Hospodářství města bylo tradičně postaveno na těžbě nekovových rud, později i na výrobě knoflíků a plátna. Průmyslová revoluce výrazně zasáhla do vývoje celého Česka, stejně tak i města Jílové. Jeho zemědělský charakter – z velké části postaven na ovocnářství – je postupně potlačen na úkor růstu průmyslové výroby. Významově malé šachty jsou uzavřeny, protože jejich produkce nedokáže konkurovat modernějším šachtám v jiných regionech. V prostorách zámku byla v letech 1842 – 1922 umístěna přádelna vlny využívající vlnu z ovcí chovaných na území města. V roce 1922 však byla také uzavřena pro svou nekonkurenceschopnost vůči modernějším provozům. Mnohem větší význam pro ekonomiku města měla, a stále ještě má, výroba vlnité lepenky. Její historie v Jílovém a vlastně i v celých Čechách začíná v roce 1893, kdy zde byla založena vůbec nejstarší továrna v Čechách na výrobu tohoto produktu. Později v jiné – Brandtově továrně – byla poprvé v Čechách zahájena výroba třívrstvé lepenky. V roce 1871 byla otevřena železniční trať Podmokly – Osek - Duchcov vedoucí přes Jílové. Nicméně vliv bouřlivě se rozvíjejícího Děčína potlačil střediskovou funkci sídla – od poloviny 19. století se zde již nekonají do té doby pravidelné trhy a mnoho lidí dochází za prací právě do tohoto města.

Významný zásah do podoby města znamenala II. světová válka resp. její důsledky. V dubnu roku 1945 byla bombardována železnice v Jílovém, čímž utrpěla i okolní zástavba. Mnohem více však charakter města poznamenal odsun Němců, protože obyvatelstvo města Jílové bylo ke konci války, stejně jako ve třicátých letech (viz tabulka níže), téměř výhradně německého původu. Odsun německého obyvatelstva a následné nedostatečné osídlení způsobilo prudký pokles obyvatelstva mezi lety 1930 a 1950, který činil více než 1 600 obyvatel. Stejně tak i výrazně poklesl počet domů na území města.

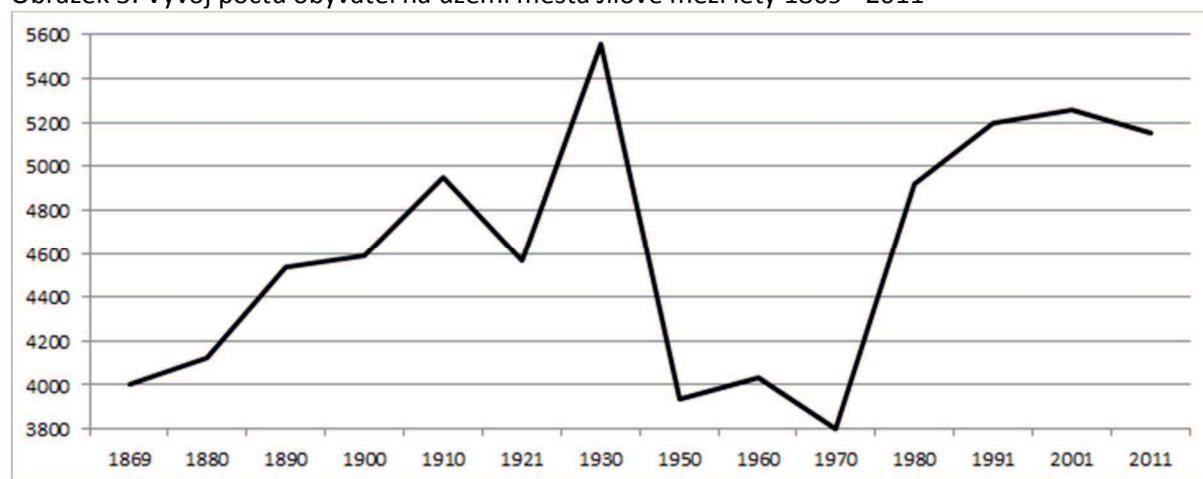
Tabulka 1: Počet obyvatel v místních částech města Jílové a jejich národnostní struktura v roce 1930

Místní část	Počet obyvatel:				
	národnosti československé	národnosti německé	jiná národnost a cizozemci	celkem (1930)	celkem (2011)
Jílové	34	1 654	72	1 760	1 035
Kamenec	7	455	2	464	220
Kamenná	38	982	24	1 044	2 318
Martiněves	19	896	38	953	890
Modrá	36	826	22	884	345
Sněžník	7	424	22	453	70
město Jílové celkem	141	5 237	180	5 558	4 941
podíl na celkovém počtu v %	2,5	94,2	3,2	100,0	x

Zdroj: Statistický lexikon obcí v Republice československé: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, 1935; ČSÚ - Číselník obcí, částí obcí a ZSJ za okresy Ústeckého kraje k 1. 1. 2014

Odsun německého obyvatelstva negativně zasáhl především z důvodu její nevýhodné horské polohy místní část Sněžník, kde dnes oproti roku 1930 žije více než šestkrát méně obyvatel. Rovněž místní část Modrá zaznamenala významný pokles obyvatel oproti roku 1930.

Obrázek 3: Vývoj počtu obyvatel na území města Jílové mezi lety 1869 - 2011

Zdroj: ČSÚ - Historický lexikon obcí ČR, SLDB 2011

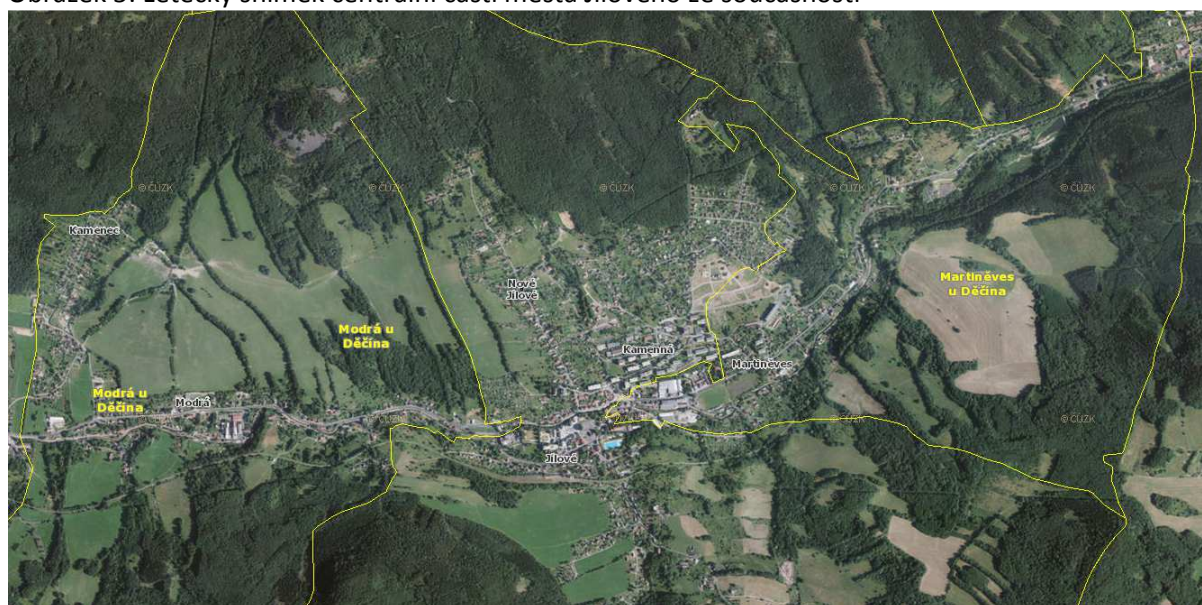
Podobně jako jiné pohraniční oblasti zasažené odsunem německého obyvatelstva, tak i město Jílové zaznamenalo četné problémy související s nedostatečným osídlením. Špatná úroveň bytového fondu vedla k nezájmu o bydlení ve městě a následnému nedostatku pracovní síly. To vedlo mj. k významnému opouštění zemědělského půdního fondu, což se projevilo zalesněním rozsáhlých ploch (srovnej obrázky níže). Rovněž chátrající domovní fond, jako důsledek nedostatečného osídlení, je relevantním problémem i pro současnost.

Obrázek 4: Letecký snímek centrální části města Jílové z 50. let minulého století

Zdroj: Národní geoportál INSPIRE

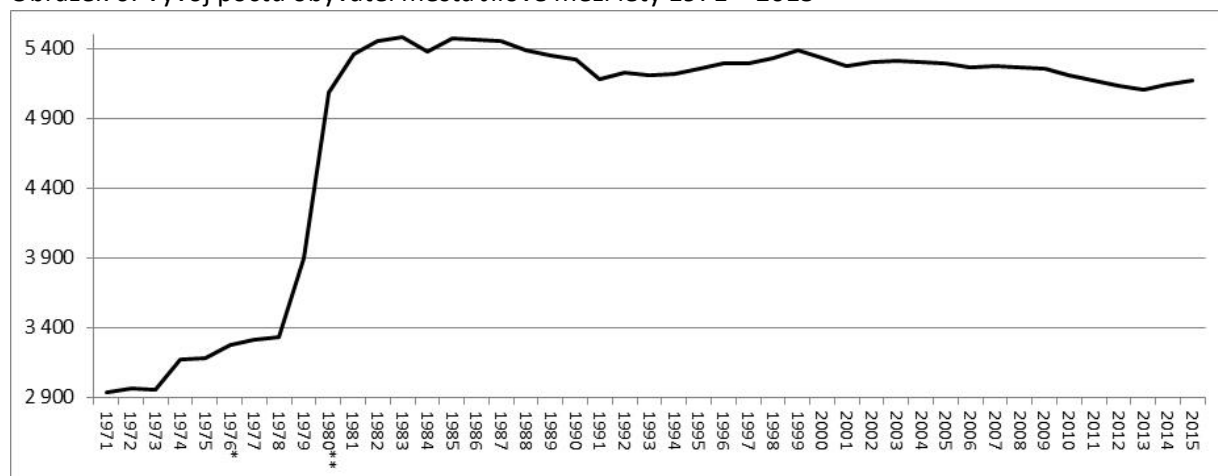
Obrázek 5: Letecký snímek centrální části města Jílového ze současnosti

Zdroj: Národní geoportál INSPIRE

Nedostatečná kvalita bytového fondu se projevila na klesajícím počtu obyvatel až do počátku 70. let, na konci 70. let pak město zaznamenává významný přírůstek obyvatelstva způsobený imigrací obyvatelstva na nové sídliště v místní části Kamenná. Od té doby však počet obyvatel města stagnuje, či spíše klesá. K 31.12.2016 mělo na území města ohlášeno trvalý pobyt přesně 5 167 obyvatel. Nicméně tato hodnota není zcela vypovídající - **jako obvyklé bydlíště město Jílové v roce 2011 uvedlo 4 941 obyvatel**, zatímco trvalé bydlíště mělo ve stejném roce 5 154 obyvatel. Dá se tedy předpokládat, že území města ve skutečnosti užívá o přibližně dvě stě obyvatel méně, než stanovuje počet obyvatel dle trvalého bydlíště.

Obrázek 6: Vývoj počtu obyvatel města Jílové mezi lety 1971 – 2015

Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR, 2015⁷⁵

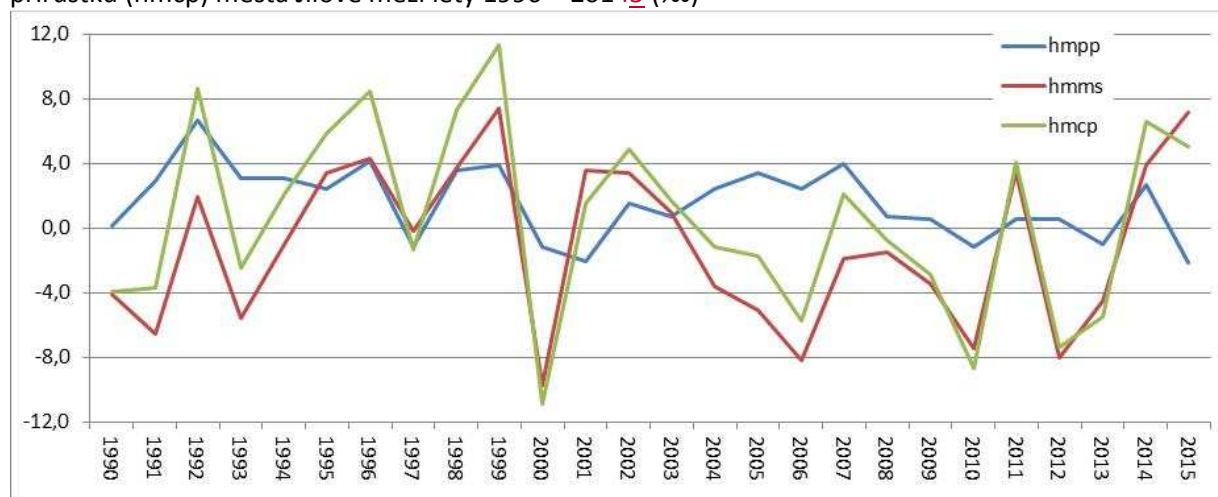
* součástí území města se stala místní část Sněžník se 101 obyvateli v roce 1976

** součástí území města se stala místní část Modrá s 605 obyvateli v roce 1980

2.3. Sociodemografické poměry

Současným trendem vývoje počtu obyvatel je spíše mírný pokles obyvatel, kterým se vyznačuje poslední dekáda. K tomuto poklesu došlo i přesto, že mezi roky 2002 až 2009 byl zaznamenán pozitivní přirozený přírůstek (počet narozených převažoval nad počtem zemřelých s trvalým bydlištěm v obci z toho důvodu, že do reprodukčního procesu vstoupila početně silná generace tzv. Husákových dětí). Důvodem pro tento vývoj obyvatelstva bylo odstěhování obyvatel z města, jejichž počet převyšoval počet přistěhovalých do města. Vzhledem k tomu, že se do budoucna dá očekávat spíše přirozený úbytek obyvatel, jeví se záporné migrační saldo jako výrazný problém pro udržitelnost města.

Obrázek 7: Vývoj hrubých měr přirozeného přírůstku (hmpp), migračního salda (hmms) a celkového přírůstku (hmcp) města Jílové mezi lety 1990 – 2015¹ (%)

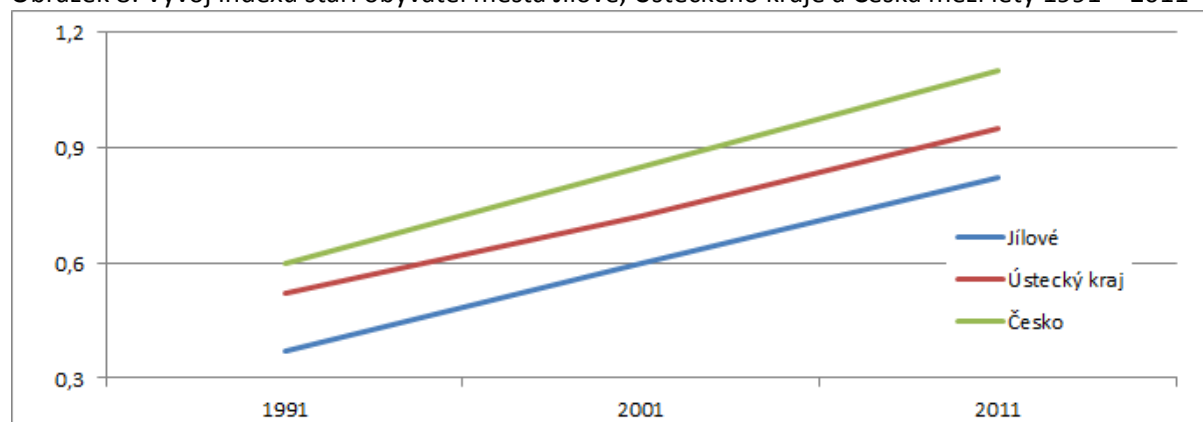

Zdroj: ČSÚ - Databáze demografických údajů za obce ČR, 2015⁷

¹ hmpp vypočtena jako: (počet narozených – počet zemřelých v daném roce) / celkový počet obyvatel v území v daném roce * 1000; hmms: (počet přistěhovalých – počet vystěhovalých v daném roce) / celkový počet obyvatel v území v daném roce * 1000; hmcp: (počet narozených – počet zemřelých v daném roce + počet přistěhovalých – počet vystěhovalých v daném roce) / celkový počet obyvatel v území v daném roce * 1000.

Přirozený úbytek populace a zvyšující se naděje dožití na území města, stejně jako na území celého Česka má za následek další problémový jev – demografické stárnutí populace. Ve statistickém vyjádření tak roste index stáří², byť oproti úrovni Ústeckého kraje či celého Česka je jeho hodnota výrazně nižší.

Obrázek 8: Vývoj indexu stáří obyvatel města Jílové, Ústeckého kraje a Česka mezi lety 1991 – 2011

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (předběžné výsledky)

To však nic nemění na faktu, že je třeba připravit komunitní infrastrukturu (sociální a zdravotnické služby pro lidi v důchodovém věku a nejrůznější nástroje tzv. aktivního stárnutí, aj.) na stále zvyšující se absolutní počet obyvatel v postproduktivním věku – za posledních dvacet let se počet obyvatel ve věku 65 a více let zvýšil o více než 150.

Tabulka 2: Věková struktura obyvatelstva města Jílové

rok	Obyvatelstvo				Index stáří		
	celkem	věk 0 - 14	věk 15 - 64	věk 65 a více	Jílové	Ústecký kraj	Česko
1991	5 195	1 274	3 450	471	0,37	0,52	0,60
2001	5 295	905	3 808	546	0,60	0,72	0,85
2011	5 154	753	3 783	618	0,82	0,95	1,10

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (předběžné výsledky)

Vzdělanostní struktura obyvatelstva hraje klíčovou roli v rozvoji regionů v éře znalostní ekonomiky. Rostoucí vzdělanost obyvatelstva může přinést cenné impulsy pro rozvoj regionů. Z tohoto pohledu zaznamenala populace města Jílové významné zlepšení, byť hodnota indexu vzdělanosti³ stále zůstává pod krajským i republikovým průměrem a v případě úrovni Česka se jí ani nepřibližuje. V některých regionech Česka vzdělanostní úroveň silně rostla díky imigraci vzdělaného obyvatelstva v rámci procesu suburbanizace, toto však není příklad města Jílové. Nižší vzdělanostní úroveň obyvatelstva tak lze vnímat jako výrazný rozvojový problém města.

² index stáří – počet obyvatel ve věku 65 a více / počet obyvatel ve věku 15 a méně

³ Index vzdělanosti obcí byl vypočten dle následujícího vzorce: (počet obyvatel nad 15 let bez vzdělání, s neukončeným základním vzděláním a základním vzděláním*1 + počet obyvatel nad 15 let se středním vzděláním bez maturity*2 + počet obyvatel nad 15 let se středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním*3 + počet obyvatel nad 15 let s vysokoškolským vzděláním*5) / počet obyvatel v obci nad 15 let bez obyvatel, u nichž stupeň nejvyššího dosaženého vzdělání nebyl zjištěn.

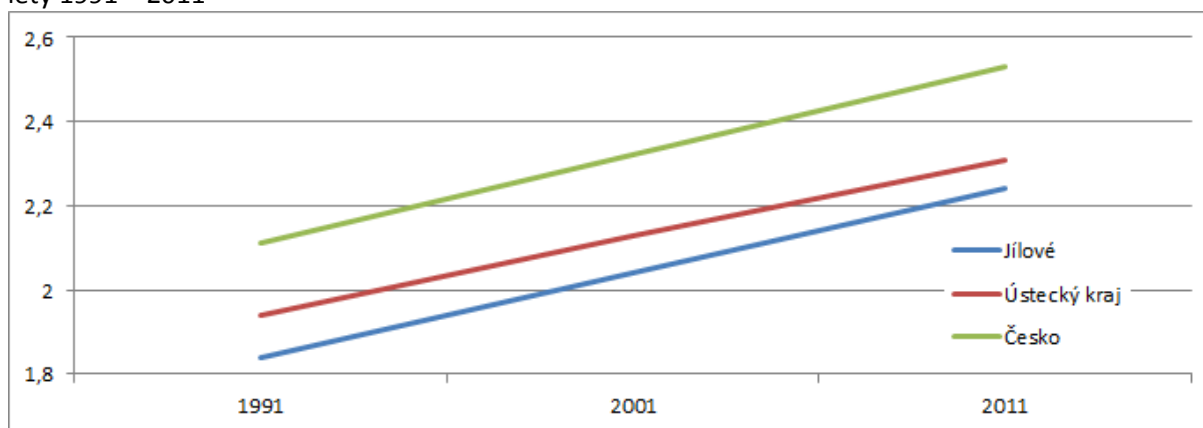
Tabulka 3: Vzdělanostní struktura obyvatelstva města Jílové

rok	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více se vzděláním:						Index vzdělanosti		
	celkem	základní, neukončené a bez vzdělání	střední vč. vyučení (bez mat.)	střední (s mat.) a VOŠ (vč. nástavby)	vysokoškolské	nezjištěno	Jílové	Ústecký kraj	Česko
1991	3 921	1 572	1 569	674	93	13	1,84	1,94	2,11
2001	4 354	1 233	1 897	1 006	147	71	2,04	2,13	2,32
2011	4 401	949	1 777	1 221	246	208	2,24	2,31	2,53

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (předběžné výsledky)

Jak je z tabulky výše patrné, vzdělanostní úroveň města se zvyšovala především vlivem silného růstu počtu obyvatel s maturitou, zatímco na druhou stranu docházel k vymírání lidí často pouze se základním vzděláním (toho často dosahovaly právě nejstarší populační skupiny).

Obrázek 9: Vývoj indexu vzdělanosti obyvatel města Jílové, Ústeckého kraje a České republiky mezi lety 1991 – 2011

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (předběžné výsledky)

Počítačová gramotnost a připojení k internetu hraje v dnešní době informační společnosti klíčovou roli. Z tohoto důvodu může ukazatel připojení domácností k internetu indikovat stupeň integrace obyvatel daných obcí do informační společnosti. Ve městě Jílové bylo v roce 2011 zjištěno 974 domácností využívajících připojení k internetu (46,6 % z celkového počtu), což je v porovnání jak s krajskou (52,6 %), tak i republikovou hodnotou (56,6 %) o dost méně.

2.4. Domovní a bytový fond, bydlení

Domovní fond determinuje urbanistickou strukturu každé obce. Ta je ovlivňována i fyzickogeografickými podmínkami – tedy v případě katastru města především hřebenem Děčínské vrchoviny na severu a Českým středohořím na jihu. Mezi oběma celky se pak nachází Libouchecká brázda, která z důvodu její nejlepší přístupnosti a vhodných podmínek pro zemědělství tvořila a tvoří jádro osídlení obce.

Samotným jádrem obce je Mírové náměstí, které má relativně kompaktní formu, jen v jeho východní části je proluka, která však může být vzhledem k její poloze v centru města využívána ke konání nejrůznějších kulturních akcí. Význam tohoto jádrového bodu demonstruje budova Jílovského zámku včetně zámecké zahrady. Na Mírové náměstí se koncentruje podstatné množství služeb nabízených ve městě – ať už veřejných, tak i komerčních. Hlavní a také nejstarší osou města je komunikace I/13 procházející podél Jílovského potoka napříč městskými částmi Modrá, Jílové a Martiněves. Podél této komunikace se nachází nejstarší zástavba města (většinou třípodlažní) včetně výrobních areálů. Kolmo na tuto osu pak vznikala novější zástavba – zástavba formující Nové Jílové, od 16. století v místních částech Kamenná a Kamenec (od 19. století), od konce 70. let 20. století pak především panelové

sídliště v místní části Kamenná či v současné a nejbližší době nová zástavba severovýchodně od Mírového náměstí v Kamenné, méně pak i na území Martiněvsi a Horního Jílového. Panelové sídliště svými dispozicemi výrazně narušilo urbanistickou strukturu sídla. Od této základní osy sídla je však oddělena místní část Sněžník lokalizovaná na hřebenu Děčínské vrchoviny, která je charakteristická roztroušenou zástavbou tvořenou velice dobře dochovanými tradičními domy formujícími spolu s Děčínským Sněžníkem vysokou scénickou atraktivitu této místní části.

Co se týče vývoje domovního fondu v období od 90. let - od roku 1991 se zvýšil počet domů na území města o 71. Nárůst tohoto počtu je dán především nárůstem počtu rodinných domů. Pozitivním trendem je transformace rekreačních objektů na objekty trvalého bydlení – počet domů sloužících k rekreaci se tak mezi roky 1991 a 2011 snížil z 99 na 49.

Tabulka 4: Vývoj počtu domů a bytů v městě Jílové a jejich struktura mezi lety 1991 a 2011

	1991	2001	2011
Domy celkem	872	891	943
- obydlené	727	769	824
- rodinné domy	599	637	698
- ve vlastnictví obce či státu	110	63	30
- neobydlené	145	122	119
- rodinné domy	134	120	116
- rodinné domy sloužící k rekreaci	99	81	49
Byty celkem	-	2 138	2 242
- obydlené byty celkem	1 830	1 944	2 005
- neobydlené byty celkem	-	194	237
- s připojením k internetu	-	86	974

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2011

Problémem města Jílové je relativně velké množství neužívaného bytového fondu, v roce 2011 ve městě bylo celkem 237 neobydlených bytů (o 43 více než v roce 2001), z toho 6 z důvodu změny uživatele, 49 slouží k rekreaci, 19 z důvodu přestavby a 5 nezpůsobilých k bydlení. Z výše uvedeného tak vyplývá, že zde k roku 2011 bylo 158 bytů, jež mají problém najít nového majitele/nájemníka – především v centru města na nábreží a v Javorské ulici. Tyto byty mohou znamenat potenciální problém pro město ať už z důvodu chátrání nevyužitého domovního fondu, poklesu cen bydlení a následnému nekontrolovanému přistěhování obyvatelstva ohroženého sociálním vyloučením. Vzhledem k tomu, že se také významně proměnila vlastnická struktura domů - v současné době je ve vlastnictví obce či státu pouze 3,2 % celkového domovního fondu, zatímco v roce 1991 to bylo 12,6 % - ztrácí město navíc možnost alespoň částečné kontroly sociálního složení města. Tento stav je do značné míry rizikový i vzhledem k blízkosti města Děčín, kam se v roce 2006 koncentrovalo do čtyř sociálně vyloučených lokalit přibližně 400 sociálně vyloučených⁴, přičemž jejich počet se do současnosti s velkou pravděpodobností o mnoho zvýšil.

Bylo by vhodné usilovat především o využití bytového fondu v budovách, které vhodně utváří obraz města (tedy starší činžovní a jiné domy s historickou hodnotou) a jež by po rekonstrukci mohly sloužit např. jako startovací byty či další objekt domu s pečovatelskou službou. Rovněž je celkově nutné zlepšit stav veřejných prostor ve městě, pohledově neatraktivní je prostranství u lidového domu, za kotelnou na sídlišti, u potravin Ajko, restaurace Rudý dům, vlakového nádraží či podél plotu u fotbalového hřiště FK Jílové. Kromě výše zmíněných domů určených především pro bydlení zhoršují vzhled obce i další nevyužité objekty jako např. budova bývalého motorestu při hlavní silnici v Modré, kravín v Horním Jílovém, či nevyužívané průmyslové objekty při silnici I/13.

⁴ Mapa sociálně vyloučených romských lokalit v ČR, <http://www.esfcr.cz/mapa/index-2.html>

2.5. Kriminalita a bezpečnost ve městě

Ve městě chybí kamerový systém a možná i to je důvodem, proč má kriminalita spíše stoupající tendenci. V letech 2011 až 2013 je možno zaznamenat vzestup v počtu přestupků (především v narušení bezpečnosti silničního provozu) a trestných činů (především krádeže) dle statistiky Policie ČR – viz tabulka níže. Velký podíl na kriminalitě má nejen místní mládež. Kromě toho se jeví problematickou i nízká míra objasněnosti protizákonných případů.

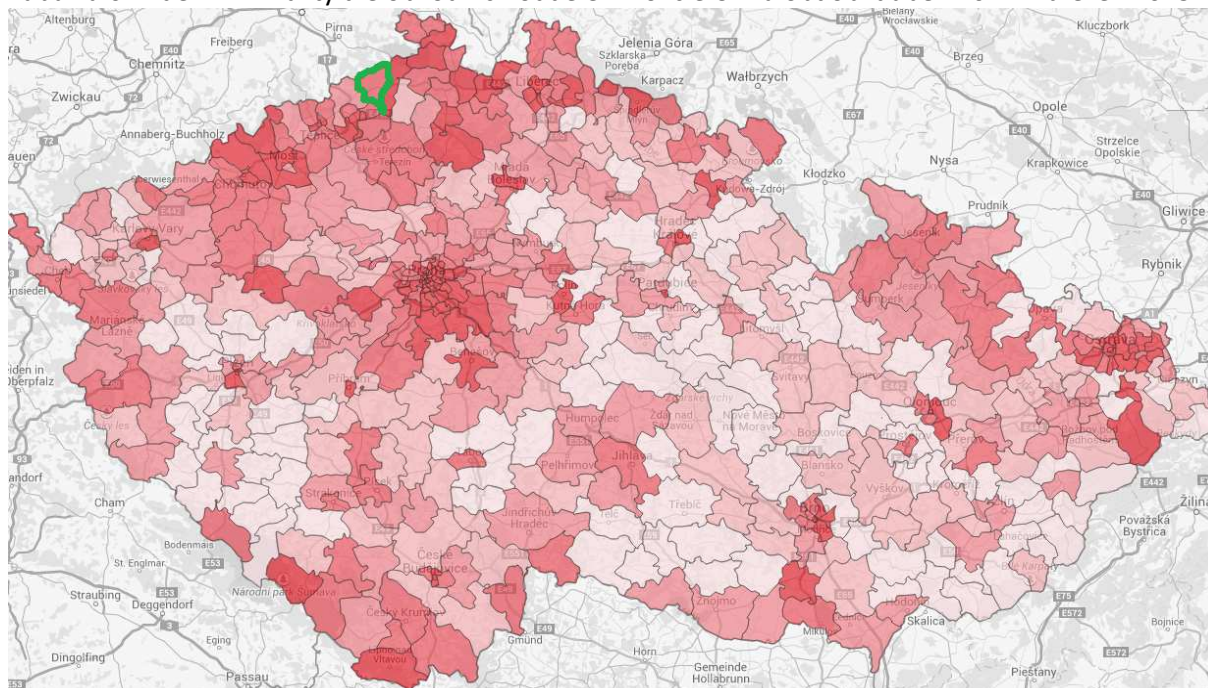
Tabulka 5: Zjištěné trestné činy a přestupky na území města Jílové v letech 2011 a 2013

Trestné činy	2011	2012	2013	Přestupky	2011	2012	2013
násilná	7	9	4	bezp. siln. provozu	69	110	329
mravnostní	0	0	1	řízení pod vlivem alkoholu	2	4	9
krádeže	17	14	30	toxikomanie	0	1	1
vloupaním							
krádeže ostatní	27	40	68	proti majetku	37	55	45
toxikomanie	5	1	8	narušení veř. pořádku	6	45	54
celkem	91	90	176	celkem	121	225	439

Zdroj: Policie ČR

Vhodné je sledovat i míru kriminality v okolí města Jílové, tedy na příkladu obvodního oddělení Děčín-Podmokly, do kterého Jílové spadá. Při hodnocení indexu kriminality⁵ za období duben 2014 – březen 2015 je možno výše zmíněné obvodní oddělení řadit mezi oddělení s vyšší mírou kriminality. Při sledování podílu skutků trestné činnosti vůči počtu obyvatel se toto oddělení umístilo na 119. místě - tedy nejhorším mezi všemi 512 obvodními odděleními v Česku. Při bližším pohledu na statistiky za toto období, z celkových 940 skutků trestné činnosti převládaly majetkové trestné činy a prosté krádeže (475 a 295 skutků)⁶.

Tabulka 6: Index kriminality dle obvodních oddělení Policie ČR za období duben 2014 – březen 2015*

Zdroj: Mapa kriminality, <http://www.mapakriminality.cz/>,

*obvodní oddělení Děčín-Podmokly, kam spadá město Jílové, je vyznačeno v mapě zeleně

⁵ Index kriminality udává počet zjištěných skutků trestné činnosti za dané období přepočtený na 10 000 obyvatel.

⁶ Mapa kriminality, <http://www.mapakriminality.cz/>

2.6. Ekonomika

Město Jílové dlouhodobě vykazuje pasivní dojížděkové saldo – více obyvatel z města vyjíždí za prací, než za ní do města dojíždí. Dominantním vyjížděkovým proudem je ten směřující do města Děčína, což potvrzuje ekonomickou závislost města na okresním městě. V roce 2011 z celkového počtu 1 311 vyjíždějících za prací vyjíždělo do Děčína 664 obyvatel města, do krajského města Ústí nad Labem (druhý nejvýznamnější vyjížděkový proud) pak 175 obyvatel. Město Jílové je tak plně součástí děčínské aglomerace a slouží jako jakási noclehárna pro lidi pracující v Děčíně, což má negativní vliv na tržby místních poskytovatelů komerčních služeb či častou změnu obsazení nebytových prostor ve městě.

Tabulka 7: Charakteristiky pracovního trhu města Jílové v letech 1991, 2001 a 2011

rok	počet EA zaměstnaných	dojíždějící za prací celkem	vyjíždějící za prací celkem	počet obsazených pracovních míst	index ekonomické soběstačnosti
1991	2 788	352	1 704	1 436	0,51
2001	2 467	283	1 734	1 016	0,36
2011	2 253	222	1 236	1 239	0,48

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (data o vyjíždě a dojíždě za rok 2001 a 2011 byla opravena o nezjištěná data)

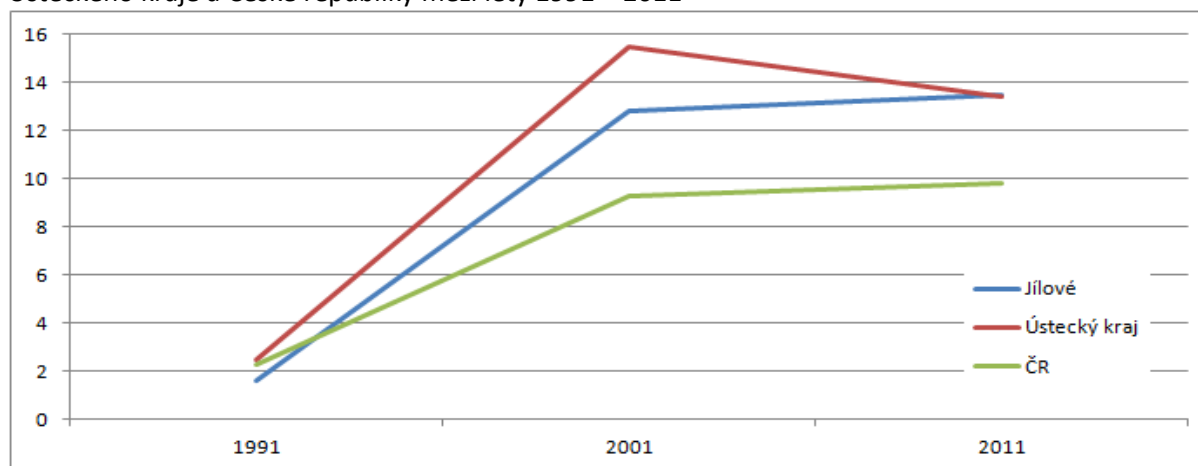
Počet obsazených míst ve městě se od roku 1991 do roku 2011 snížil přibližně o 200, nepovedenou restrukturalizaci ekonomiky města pak umocnila i transformace ekonomiky města Děčín. Míra nezaměstnanosti ve městě Jílové tak od roku 1991 rapidně vzrostla, pohybuje se přibližně na krajské úrovni, avšak nachází se výrazně nad republikovým průměrem.

Tabulka 8: Podíl nezaměstnaných na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel města Jílové k březnu let 1991, 2001 a 2011

obec	1991			2001			2011		
	ekonomicky aktivní		podíl nezaměstnaných na celkovém počtu EA	ekonomicky aktivní		podíl nezaměstnaných na celkovém počtu EA	ekonomicky aktivní		podíl nezaměstnaných na celkovém počtu EA
	celkem	nezaměstnaní		celkem	nezaměstnaní		celkem	nezaměstnaní	
Jílové	2 832	44	1,6	2 797	357	12,8	2 645	356	13,5
Ústecký kraj	443 086	11 051	2,5	426 599	66 167	15,5	393 789	52 863	13,4
ČR	5 421 102	122 814	2,3	5 253 400	486 937	9,3	5 172 737	506 504	9,8

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (předběžné výsledky)

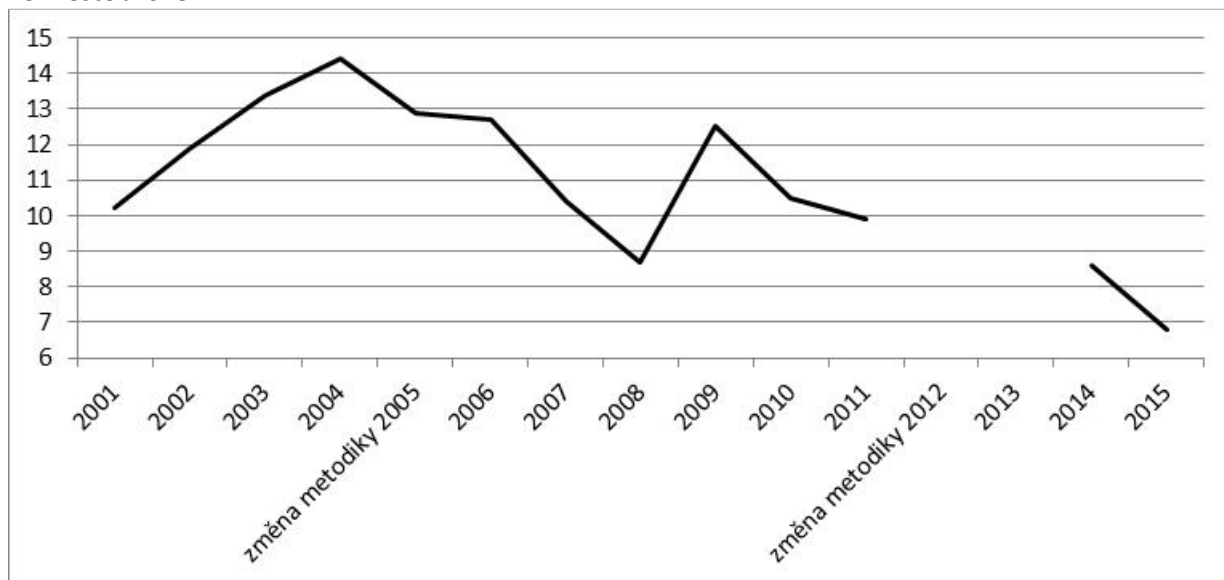
Obrázek 10: Vývoj podílu nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu města Jílové, Ústeckého kraje a České republiky mezi lety 1991 – 2011

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2001, 2011 (předběžné výsledky)

Z tohoto pohledu lze zaznamenat pozitivní trend poslední doby, kdy dochází ke snižování podílu nezaměstnaných vlivem odeznívání ekonomické krize. V dubnu 2015 činil počet dosažitelných nezaměstnaných 262, tedy 7,3 % celkového počtu.

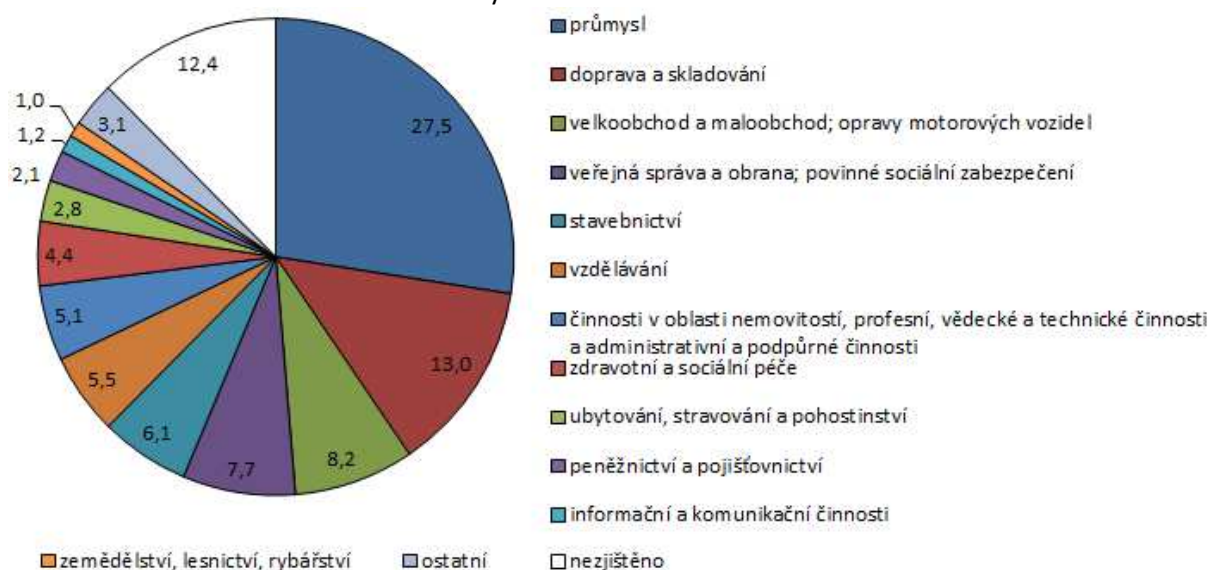
Obrázek 11: Vývoj červnové míry nezaměstnanosti (2001-2011) a podílu nezaměstnaných (2014-2015) ve městě Jílové

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

Co se týče struktury obyvatelstva dle odvětví, nejvíce obyvatel pracuje v odvětví průmyslu; dopravy a skladování a maloobchodu. Dohromady tato odvětví zajišťují zaměstnání pro téměř polovinu obyvatel města. Určitým problémem v tomto ohledu je, že tato odvětví jsou obecně charakteristická v průměru nižšími mzdami v porovnání například s odvětvím vědecké a technické činnosti, peněžnictví a pojišťovnictví či informační a komunikační činnosti, proto i finanční přínos pro město je v tomto ohledu nižší.

Obrázek 12: Struktura zaměstnaného obyvatelstva města Jílové dle odvětví v roce 2011

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Jak již bylo zmíněno výše, město trpí výrazným nedostatkem pracovních míst – více než polovina ekonomicky aktivního obyvatelstva musí vyjíždět z města za prací, či je nezaměstnaná. Ve městě je velký nedostatek malých a středních podniků.

Co se týče nejvýznamnějších zaměstnavatelů v obci, klíčovým zaměstnavatelem je DS Smith Packaging Czech Republic s.r.o. pokračující v tradici výroby vlnité lepenky na území města, podnik v místní části Martiněves zaměstnává přibližně 100 zaměstnanců a firma zahájila rozšíření výrobní plochy až o 2 000 m².

Ostatní zaměstnavatelé jsou spíše lokálního významu. V části Martiněves na katastrálních hranicích s Jílovým se rozkládá výrobní výplň z polypropylenu (PP) a PVC firmy GEA 2H Water Technologies s.r.o. (do 10 zaměstnanců) a na východním okraji při hlavní silnici na Děčín výrobní nástrojů pro strojírenství (Denas Děčín, s.r.o. a Ramex CZ, s.r.o.). V Modré se nachází firma Pastor & syn, s.r.o. (přibližně 15 zaměstnanců) zaměřující se také na výrobu plastových výrobků. Společnost SKANPAK, spol. s r.o. v Kamenné s přibližně 15 zaměstnanci se zabývá výrobou výsekových nástrojů pro obalovou techniku a vzorování. Elektroinstala BBS, s.r.o. se zabývá elektromontážemi a zaměstnává přibližně 20 zaměstnanců; PC Grafik s.r.o. a RS – print s.r.o. mají do 10 zaměstnanců a zaměřují se na ofsetový tisk a jeho zpracování. Stavební společnost JK spol. s r.o. zaměstnává do 20 zaměstnanců. Velké množství pracovních míst je zajišťováno v rámci veřejného sektoru – od sociálních služeb, zdravotnictví, školství po veřejnou správu a soukromém sektoru (běžné služby pro občany města).

Služby v turismu mají význam především pro místní část Sněžník, i přesto však v této části města neposkytují dostatečný počet pracovních míst. Rovněž zemědělství má z hlediska zaměstnanosti jen minimální význam, i když může sehrát významnou roli při rozvoji turismu (více v oddílu 2.7).

2.7. Turismus

Turismus se v poslední době stal domnělým „všelékem“ na problémy ekonomického rozvoje regionů (z tohoto důvodu je také silně finančně podporován představiteli lokální, regionální i národní úrovně veřejné správy), nicméně jeho význam pro lokální ekonomiky je často přeceňován i vzhledem k často přeceněnému potenciálu daného regionu pro cestovní ruch.

Na tomto místě je nutno odlišit pojmy, které jsou často zaměňovány, avšak neznamenaají to samé – turismus (synonymem je cestovní ruch) a rekreaci:

- turismus – souhrn aktivit osob cestujících do jiných míst, než je jejich obvyklé bydliště a pobývajících v těchto místech po dobu ne delší než jeden rok za účelem trávení volného času, podnikáním či jiným účelem, odehrává se na nadregionální, nadnárodní či globální úrovni;
- rekreace – odehrává se obvykle na lokální či regionální úrovni - v místě bydliště a jeho blízkém okolí, z tohoto důvodu často nevyžaduje přespaní v daném místě (výjimkou je druhé bydlení – chataření a chalupaření), jedinec se rekreuje v čase svého osobního volna, kdy se věnuje aktivnímu nebo pasivnímu odpočinku, při němž regenerují svoje tělo nebo mysl.

Jako takové, turisté a rekreanti vyžadují odlišné spektrum aktivit – turisté zcela jednoznačně vyžadují ubytovací kapacity a méně vyžadují to, co je pro ně v místě bydliště obvyklé (např. sportovní hřiště, lokální kulturní akce univerzálního charakteru – oslava dne dětí apod.). Naopak, vyhledávají místně specifické atraktivitu (lokální kuchyni, typické kulturní akce, unikátní přírodní či architektonické zajímavosti apod.). Z výše zmíněných důvodů tak turisté v dané destinaci utratí více peněz než rekreanti, jejichž finanční přínos je nižší či se výrazně koncentruje do stravovacích zařízení.

Potenciál dané oblasti je možno hodnotit dle tří základních předpokladů pro turismus:

- lokalizační předpoklady,
- selektivní předpoklady,
- realizační předpoklady.

Lokalizační předpoklady turismu na území města Jílové

Přírodní zdroje

Město Jílové je lokalizováno v poměrně atraktivní krajině mezi dvěma horskými celky.

- Děčínská vrchovina - mimořádnou estetickou atraktivitu a tedy i turistický potenciál má hřeben Děčínské vrchoviny, kterému dominuje nejvyšší a také největší stolová hora v Česku Děčínský Sněžník. Vrchol hory v nadmořské výšce 723 m n. m. zaujímá rozlehlá plošina o rozměrech přibližně 1 600 x 600 metrů, která se mírně sklání k severovýchodu. Z hran (stejně tak i z rozhledny na plošině hory – viz kulturně-historické zdroje) je daleký výhled do okolí. Nutné je zmínit také Ostrovské skály, rovněž turisticky vysoce atraktivní, nicméně jejich příspěvek pro ekonomiku města je už nižší, protože vesnice Ostrov, nacházející se na jejich úpatí, kam se koncentrují všechny služby pro turisty, spadá pod obec Tisou. Tato severní část území města spadá do CHKO Labské pískovce, která chrání evropsky unikátní pískovcové skály a na nich vázané vzácné druhy rostlin a živočichů.
- České středohoří - na jižní straně katastru města se nachází výběžky Českého středohoří v podobě vrchu Výrovna, který je jedním z typických kuželovitých kopců, který jako takový podmiňuje existenci celého spektra druhů rostlin a živočichů.

Kromě toho se na území města nachází i další maloplošné přírodní zajímavosti:

- Přírodní památky - na katastrálním území místní části Sněžník se dále nachází přírodní památka Jeskyně pod Sněžníkem, v místní části Jílové na zalesněné suti prudkého svahu vrchu Výrovna se nachází přírodní památka Jílovské tisy a poslední přírodní památkou je přírodní památka Pod lesem chránící zachovalé květnaté louky.
- Evropsky významné lokality - do řešeného území zasahují dále dvě evropsky významné lokality:
 - 1) Libouchecké bučiny
 - 2) Bohyňská lada, Chmelník, Lotarův vrch.

Bližší popis těchto chráněných území je v oddíle 2.9.

Kulturně-historické zdroje

Co se týče kulturně-historických zdrojů, obec nenabízí mimořádná lákadla nadregionálního významu. Pokud zvážíme ráz samotného města – ten také nemá potenciál stát se významným lákadlem pro turisty, kvůli narušené urbanistické struktuře (sídliště panelových bytů), chátrajícímu domovnímu fondu a malému počtu významných nemovitých památek (pár venkovských usedlostí v místních částech Martiněves a Kamenná, barokní kostel Nejsvětější trojice, zámek, zřícenina Panský dvůr v části obce Martiněves). Výjimku v tomto ohledu tvoří místní část Sněžník. Z tohoto pohledu tedy není možné počítat s turismem jako základním sektorem místní ekonomiky. Nicméně katastr města disponuje určitými turistickými lákadly pro turisty, které by mohly přispět ke zvýšení příjmů z cestovního ruchu. Zmíňme především:

- Rozhledna na Děčínském Sněžníku – památkově chráněná kamenná rozhledna (č. p. 1) s cimbuřím v historizujícím stavebním stylu z roku 1864. Postupem času byla doplněna i o restauraci s penzionem nabízejícím ubytování. Z rozhledny jsou možné daleké výhledy do krajiny. Rozhledna je již dnes oblíbeným turistickým cílem – v roce 2011 se stala v anketě čtenářů idnes.cz nejoblíbenější rozhlednou Ústeckého kraje. V roce 2014 navštívilo rozhlednu celkem 9 649 návštěvníků, nichž více než čtvrtina navštívila rozhlednu v červenci. V roce 2015 to pak bylo 9 979 návštěvníků. Rozhledna je v majetku města Jílové. V roce 2014 byla také provedena první etapa rekonstrukce rozhledny na Sněžníku – její spodní části kdy byl opraven spodní ochoz (zejména hydroizolace). Následně, v roce 2015 následovala oprava vstupních portálů. V roce 2016 byly opravy dokončeny. Došlo k opravě vstupních dveří, balkonových dveří, oken, schodiště, k opravě balkonů, odstranění zelených – mechem a plísní napadených omítek a k vymalování celé rozhledny. Dále proběhla oprava horního výstupního tubusu včetně dveří a horního ochozu. V průběhu realizace oprav bylo zjištěno, že konstrukce 1 balkonu vykazuje závažné statické poruchy, které by při neřešení mohly způsobit i destrukci celého balkonu a ohrožení pracovníků a návštěvníků rozhledny. Proto bylo navíc provedeno zajištění kamenné konzoly a nosné desky podlahy balkonu pomocí kotevních lan a popruhů kotvených do odvodové stěny rozhledny. Došlo také k umístění kabelů elektroinstalace do chrániček vedených po tubusu rozhledny a k instalaci nového osvětlení.

- Městská část Sněžník – malebná horská ves na hřebeni Děčínské vrchoviny s cenným souborem lidové architektury (v ústředním rejstříku nemovitých kulturních památek jsou na území katastru této místní části obce zapsány venkovské usedlosti č. p. 5, 11, 55, 58, 83 a 87 - venkovská usedlost) nabízí atraktivní prostředí pro turismus a rekreaci.
- Zámecký areál Jílové – je v majetku města. Pod památkovou ochranou je samotný zámek (č. p. 39), domy č. p. 156 a 157, kočárovna, kašna, zbytky opevnění, mostek, příkop, zámecký park, pavilon, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Jana Nepomuckého. V současnosti je druhé patro zámku v neuspokojivém technickém stavu a vyžaduje rekonstrukci. Celé první patro je už zrekonstruováno, i proto se v něm mohou konat nejrůznější akce. Jílovský zámek nabízí pronájem reprezentativních prostor v prvním patře pro pořádání kulturních a společenských akcí, svatebních obřadů i s hostinou, školení, firemních akcí a přednášek. Obnovu vyžaduje i zeleň v některých částech zámeckého parku.
- Štoly v Děčínském Sněžníku – potenciálním lákadlem pro turisty by se mohly stát četné štoly, které procházejí masivem hory, avšak v současnosti jsou buď zavaleny, nebo veřejnosti nepřístupné.

Selektivní předpoklady turismu na území města Jílové

Potenciální návštěvníci území města se z velké části rekrutují z řad Čechů a Němců (přičemž Češi budou dominovat), proto při analýze selektivních faktorů je třeba zabývat se především těmito dvěma národnostmi. Co se týče českých turistů, limitujícím faktorem pro rozvoj turismu je a bude nižší kupní síla způsobená slabší výkonností ekonomiky (především v Ústeckém kraji). U německých turistů se kupní síla podstatně vyšší, nicméně jejich počet na území města je nižší, představují však významný přínos především pro stravovací zařízení. Co se týče německých turistů – v tomto ohledu je důležité zmínit i fakt, že vymírá generace Němců, která se narodila na českém území v Sudetech, resp. která si alespoň z vyprávění svých předků pamatuje na místo svého původu – to se negativně projevuje na počtu příjíždějících turistů z Německa.

Co obě skupiny potenciálních turistů spojuje je to, že stále více budou klást důraz na kvalitu ubytovacích a stravovacích služeb, ubytovací a stravovací zařízení by se této poptávce měla přizpůsobit. To však může být problém, protože na straně poskytovatelů služeb v cestovním ruchu je obecným problémem již zmíněný nedostatek kapitálu pro rozvoj těchto služeb. Velkým problémem je však také nedostatečně vyvinutý podnikatelský cit jako dědictví čtyřicetileté vlády socialismu. To je však obecným problémem české společnosti. Nicméně i toto může být důvodem, proč se doposud nepodařilo využít a valorizovat potenciál některých turistických atraktivit. Na území města sice mohou přijít turisté, ale pokud nemají kde utratit peníze za ubytování, stravování či jiné služby, pak je jejich přínos pro místní ekonomiku nulový.

Realizační předpoklady turismu na území města

Image města Jílové

Image města není ani vyloženě pozitivní, ani vyloženě negativní - je velice nevýrazné – dle internetového vyhledávače Google při vyhledání obrázků na dotaz „město Jílové“ výrazně dominují foto z města Jílové u Prahy. Jen výjimečně se objevují foto zámku v Jílovém, náměstí či jiných prvků důležitých pro budování pozitivního image města. Přitom město Jílové zcela jednoznačně může těžit z celorepublikového unikátu, který se nachází na jeho území – nejvyšší a největší stolová hora v Česku - Děčínský Sněžník. Použití motivu této stolové hory pro propagaci města či jeho *corporate identity* by prostřednictvím posílení pozitivního image města mohlo pomoci nejen zvýšit počet turistů a rekreantů ve městě, ale také zájemců o bydlení ve městě.

Image města Jílové a orientaci v něm by mohlo podpořit umístění informačních tabulí a map hlavních turistických atraktivit, služeb a tras nejen pro turisty v centrální části města.

Infrastruktura pro sport

Co se týče liniové turistické infrastruktury pro sport, ta je lokalizována především do horní části města:

- Krušnohorská magistrála - dálkový turistický tah procházející v místní části Sněžník je určen jak pro pěší turisty a cykloturisty, tak pro běžkaře. Koridor magistrály tvoří cyklistická trasa č. 23 Měděnec – Nová Ves v Horách – Mikulov – Cínovec – Petrovice – Sněžník – Děčín, evropská pěší cesta E3 vedena v trase Boží Dar – Klínovec – Cínovec – Tisá – Děčín – Hřensko a lyžařská magistrála Krušnohoří začíná v místní části Sněžník. V tomto ohledu je třeba ale zvýšit počet parkovacích míst pro turisty zejména v místech napojení na uvedené trasy (např. za Hotelem Sněžník). Na dálkové trasy navazuje síť pěších a cyklistických tras regionálního a mikroregionálního významu propojující turistické cíle. Krušnohorská magistrála částečně kopíruje trasu staré turistické trasy severními pohořími Česka Kammweg, která byla otevřena v roce 1904. Tato dálková trasa začínala v Aši u rozhledny Háj a končila na Pradědu v Jeseníkách. Bohužel její tradice po odsunu převážně německého obyvatelstva z tohoto území zanikla.
- Ostatní cyklotrasy - územím města prochází pět cyklotras. Vedou převážně po silnicích III. třídy horní části obce. Čtyři z nich procházejí Sněžníkem nebo v jeho okolí, jedna vede do Modré. V místní části Jílové se cyklostezky nenachází vůbec z důvodu nepříznivých podmínek pro cyklistiku (frekventovaná silnice I. třídy), nicméně se uvažuje o výstavbě cyklostezky procházející centrem města směrem na Děčín, jednou z možností, která se v tomto ohledu nabízí, je využití málo frekventované železniční trati pro její výstavbu.
- Ostatní turistické trasy – město je dobře napojeno na síť značených tras pro pěší turisty. Z jihu přes Horní Jílové, Jílové, Kamennou ke Sněžníku vede zelená trasa, z jihozápadu do Jílového přichází žlutá trasa, severní část území protíná červená trasa přivádějící turisty od Děčína, ze Sněžníku na sever do Německa je vedena modrá trasa. Milovníky historie jistě zaujme nově realizovaný projekt „Historická zastavení“ (2017, Město Jílové), který na trase dlouhé cca 12 km představí návštěvníkům 9 historických zajímavostí města a jeho okolí. Každá z nich má svůj „příběh“, který si návštěvníci mohou přečíst na poutavých označcích.
- Koupaliště – areál koupaliště ve městě nabízí dva bazény (velký o délce 50 m a malý dětský bazén), tři písková hřiště na plážový volejbal, dále také dětský koutek a občerstvení. Jako takové je oblíbeným cílem návštěvníků i z města Děčín. V červenci 2015 navštívilo koupaliště 4 608 návštěvníků a celkový příjem ze vstupného tak činil 90 720 Kč.
- Kozí dráha – technicky zajímavá železnice spojující města a obce Děčín, Jílové, Libouchec, Telnice, Krupku, Novosedlice a Oldřichov u Duchcova od roku 1871. V roce 2007 byla ukončena objednávka osobního provozu na této trati. Nicméně od roku 2013 je postupně obnovován provoz na trati nostalgickými jízdami (byť jen do Telnice, protože v další části z Telnice do Oldřichova je trať neprůjezdná). Provoz Kozí dráhy zajišťuje statutární město Děčín společně se všemi obcemi na trati. V nedávné době se vzhledem k nejisté budoucnosti této trati objevily i myšlenky jejího definitivního odstranění a přetvoření na drážní cyklostezku.

Ubytovací a stravovací infrastruktura, další služby pro turisty

Město disponuje ubytovací i stravovací infrastrukturou, nicméně ta se koncentruje do jeho turisticky atraktivnější horní části. Částečnou výjimkou je pouze rekreační středisko Chaty Mír, které se nachází v m. č. Kamenná.

Tabulka 9: Hromadná ubytovací zařízení ve městě Jílové k srpnu 2015

Název ubytovacího zařízení	Část obce	Druh	Restaurace	Kapacita
Chata Mír	Kamenná	rekr. středisko	ano	38 (budova) + 60 (chatky) + 12 (finské domky)
Penzion Kamenec	Kamenec	penzion	ne	12
Hotel Hřebenová bouda	Sněžník	hotel	ano	27
Penzion Hraniční bouda	Sněžník	penzion	ano	20
Penzion Tlustá Dáma	Sněžník	penzion	ano	40

Švýcarský dům	Sněžník	hotel	ano	27
Hotel Sněžník	Sněžník	hotel	ano	46
Penzion Pod rozhlednou	Sněžník	penzion	ano	16
Chaloupka Sněžník	Sněžník	penzion	ne	20

Zdroj: vlastní šetření

Na území města se nachází celkem sedm hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) různé kvality s celkovou kapacitou přibližně 260 lůžek. Kromě toho se na území města nachází také 49 bytů sloužících pro individuální rekreaci. Co se týče nabízených doplňkových služeb pro turisty poskytovaných HUZ, ty nejsou příliš rozsáhlé, což snižuje potenciál pro zisk větších příjmů z turismu. Velký rozsah služeb nabízí ubytování Chaloupka Sněžník - majitelé poskytují či zajišťují následující služby: masáže, horolezectví, projíždky na koních, možnosti chůze po slackline, lukostřelbu; v přípravě je také wellness srub se saunou a párou. Penzion Pod rozhlednou nabízí možnost zapůjčení koloběžek a snowtubing. Hotel Hřebenová bouda pak disponuje konferenční místností.

Vzhledem k velice atraktivní krajině má město potenciál i pro agroturismus, nicméně služby v agroturismu poskytuje pouze Ekofarma Kamenec a poskytuje možnost nákupu biomasa a možnost vyjíždky na koních pod vedením zkušených jezdců včetně využití kruhové jízďárny. Ostatní ekologicky hospodařící zemědělci (viz tabulka níže) služby v agroturismu neposkytují.

Tabulka 10: Ekologicky hospodařící zemědělské subjekty se sídlem na území města Jílové k 31. 12. 2013

Příjmení, jméno	Výměra půdy (ha)	Ekochovy
MEDUNA ZDENĚK A MEDUNOVÁ JANA	418	koňovití, kozy, tuři
MEDUNOVÁ KLÁRA	4,8	koňovití
SÝKOROVÁ KATEŘINA	3,5	koňovití, tuři

Zdroj: Seznam ekologických zemědělců k 31. 12. 2013, Ministerstvo zemědělství ČR

2.8. Technická infrastruktura

Vodovody a kanalizace

Na území města Jílové se nachází celkem 24 zařízení na vodovodním řádu, z toho je jedna čerpací stanice a 12 vodojemů o celkovém objemu cca 4 500 m³ vody. Tento relativně vysoký počet je výsledkem postupného vývoje výstavby vodovodní sítě, která byla teprve později propojena do celku. Téměř celé území spodní části města (tedy všechny místní části mimo Sněžník – platí i dále) je pokryto vodovodní sítí, místní část Sněžník pak má vlastní lokální vodovod.

Podobné je i pokrytí kanalizační sítě – ve spodní části města je velká část území odkanalizována kanalizací, která byla budovaná postupně od roku 1922 do současnosti. Stále však existují neodkanalizované lokality (např. Kamenná), kde je odvádění splaškových vod velkým problémem. Sněžník svou kanalizaci nemá. Převážná část splaškových vod z místní části Jílové a Martiněves je odváděna kmenovou stokou na ČOV do Boletic nad Labem, z Kamence je většina splaškových vod odváděna kanalizací na ČOV do Libouchce. Řada objektů v lokalitách bez kanalizace je nucena řešit nakládání se splaškovými vodami individuálně (např. domovními čistírnami odpadních vod nebo septiky s pískovými filtry).

Zásobování energiemi

Území je zásobováno elektrickou energií přiváděnou vzdušným vedením VN 22 kV. Hlavní trasy přicházejí z východu od Děčína a pokračují na západ k Libouchci. Od nich vybíhá jedna větev na sever ke Sněžníku. V oblasti zásobování elektrickou energií město nepociťuje žádný závažnější problém.

Od počátku 90. let se výrazně zvýšil počet bytů napojených na plynovod jak v Jílovém, tak i v okolních obcích, což mělo pozitivní vliv na kvalitu ovzduší ve městě. Plynem je území zásobováno VTL plynovodem DN 300/200. Spodní část města je plynofikována středotlakým plynovodem v téměř celé

ploše zastavěného území, v současné době se připravuje plynofikace sídliště. Struktura plynovodu je převážně větvená. Místní část Sněžník není plynofikována a ani v budoucnosti se jeho plynofikace nejeví jako reálná. V roce 2011 už byla na plyn napojena více než jedna třetina bytů. Nicméně velká část bytů však připojení na plyn nevyužívá, míra jeho využití v jednotlivých domácnostech je závislá na cenách plynu v poměru k cenám jiných energetických surovin.

Tabulka 11: Vývoj podílu počtu bytů (v %) se zavedeným plynem a topících plynem na území města Jílové, Ústeckého kraje a Česka mezi lety 1991 a 2011

území	podíl obydlených bytů se zavedeným plynem			podíl obydlených bytů, kde se převážně topí plynem		
	1991	2001	2011	1991	2001	2011
Jílové	0,0	25,7	35,7	-	25,6	27,7
Ústecký kraj	62,1	67,2	67,9	-	26,1	27,8
Česko	50,0	64,1	66,1	-	36,6	37,7

Zdroj: ČSÚ, SLDB 1991, 2011

Zásobování teplem z kotelny mimo dům je omezeno jen na sídliště panelových domů v Kamenné - provozovatelem této kotelny je TERMO Děčín a.s., nicméně vzhledem k vysokému počtu bytů na tomto sídlišti je tímto pokryto zásobování téměř poloviny celkového počtu domů na území obce. Ostatní domy si zajišťují vytápění vlastní cestou – nejčastěji již zmíněným plynem; uhlím, koksem, briketami (9 % bytů), elektřinou či dřevem (oba způsoby vytápění 6 % počtu bytů).

Silniční infrastruktura a infrastruktura pro pěší

Spodní částí obce prochází silnice I/13, která se u Žďárku napojuje na dálnici D8. Vzhledem k jejímu strategickému významu je tato silnice velice frekventovaná a způsobuje pro město velikou hlukovou, imisní i bezpečnostní zátěž. Navíc se tato silnice nachází v záplavovém území kolem vodního toku Jílovský potok. Z výše zmíněných důvodů je zvažována výstavba přeložky této silnice – v dokumentu Politika územního rozvoje a následně v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje je navržena tato přeložka v úseku Děčín – Martiněves – Knínice v šířce 125 - 400m. Vzhledem ke složitému reliéfu a relativně husté zástavbě daného území však bude těžké najít optimální trasu nové přeložky. V současné době probíhá řízení EIA varianta navržená Ředitelstvím silnic a dálnic, která však není pro město Jílové přijatelná (proto byl městem vysloven vůči ní i nesouhlas).

Silnice II. třídy se na území města nenachází, v řešeném území však leží 5 silnic III. třídy (III/24815, III/24811, III/24814, III/25852 a III/26035), stav jejich povrchu však není optimální. Síť místních komunikací ve spodní části města zahrnuje komunikace zpřístupňující objekty občanské vybavenosti, bydlení, rekreace, provozoven a ostatních areálů. Tato síť je pak napojena na silnici I/13. Ve Sněžníku jsou místní obslužné komunikace napojené převážně na silnici III/24815. Kvalita mnohých z nich rovněž není dostačující. Podobně účelové komunikace v území zajišťují především zemědělskou dopravu a zpřístupňují volnou krajinu mimo sídla, tyto komunikace mají i rekreační potenciál, nicméně rovněž je nutné investovat do jejich oprav. Kromě toho je nutné rekonstruovat popř. vystavět nové bezbariérové chodníky při frekventovanějších komunikacích, vytvořit nová parkovací místa (také pro běžkaře např. za Hotelem Sněžník) a zlepšit uliční značení.

Další potřebou města, na kterou je třeba se soustředit, je realizace opatření ke zvýšení bezpečnosti provozu na silnici I/13 – konkrétně „narovnání zatáčky“ v Martiněvsi (úsek častých dopravních nehod) a vybudování zálivu pro autobusovou zastávku „u papíren“.

2.9. Životní prostředí

Ochrana přírody a stabilita krajiny

Severní část území města spadá do CHKO Labské pískovce - do III. zóny spadá většina území - celé katastrální území místní části Sněžník, severní část území Modré a Jílového; do I. zóny pak lokalita

Ostrovských skal a na Holém vrchu. IV. zóna je vymezena v okolí sídel Modrá, Kamenec, Jílové a Martiněves. CHKO Labské pískovce je chráněna z důvodu ochrany evropsky unikátních pískovcových skal a na nich vázaných vzácných druhů rostlin a živočichů. I právě proto byla v této části území vyhlášena oblast CZ0421006 Labské pískovce.

Na jižní straně katastru města se nachází výběžky Českého středohoří v podobě vrchu Výrovna (okolí tohoto vrchu je chráněno jako I. zóna). Obec Jílové leží ve IV. zóně a jihovýchodní část řešeného území spadá do III. zóny CHKO. CHKO České středohoří chrání typické kuželovité tvary kopců, které podmiňují existenci celého spektra druhů rostlin a živočichů.

Na katastrálním území místní části Sněžník se dále nachází přírodní památka Jeskyně pod Sněžníkem chránící unikátní systém pseudokrasových dutin spojených s fluoritovou mineralizací. Na katastrálním území místní části Jílové na zalesněné suti prudkého svahu vrchu Výrovna se nachází přírodní památka Jílovské tisy s chráněným roztroušeným výskytem tisů červeného. V roce 2013 byla vyhlášena přírodní památka Pod lesem chránící zachovalá druhově bohatá luční společenstva s výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

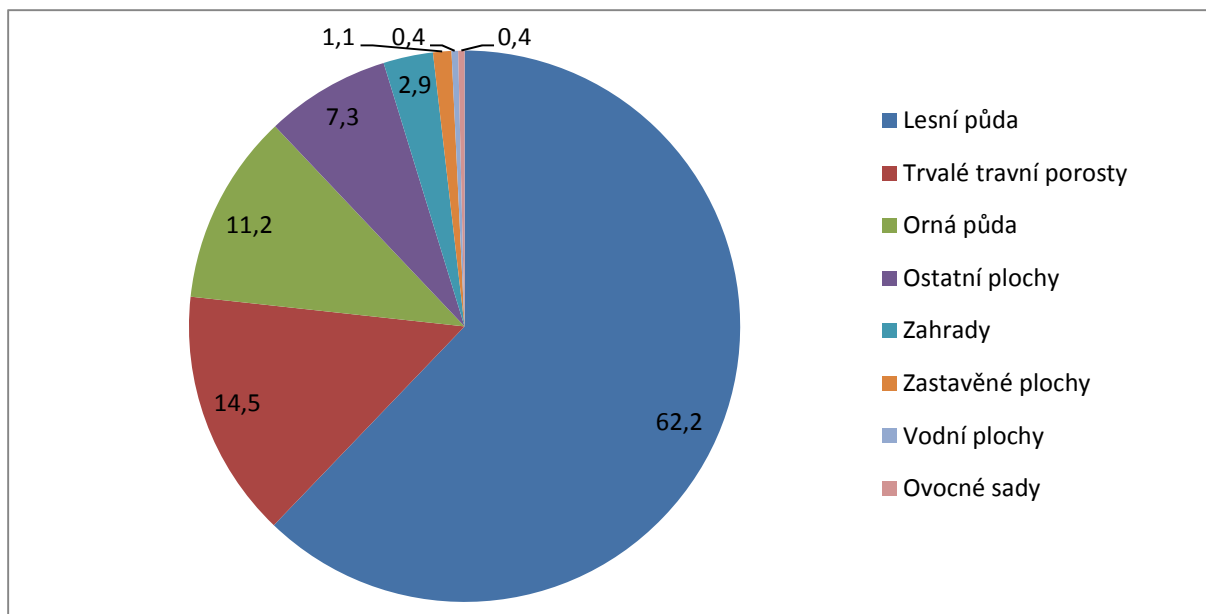
Do řešeného území zasahují dále dvě evropsky významné lokality CZ0420500 - Libouchecké bučiny (vlhké i suché teplomilné, druhově bohaté louky a pastviny a lesní ekosystémy zčásti narušených porostů po imisní zátěži, ale především cenné porosty bučin, olšin, doubrav a vzácně i suťových lesů) a CZ0420451 - Bohyňská lada, Chmelník, Lotarův vrch (lesní komplexy a zbytky tzv. orchidejových luk tvoří velmi cenný komplex vlhkých lučních fytocenóz s velkou koncentrací vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů).

Konečně, na správním území obce se nachází dva památné stromy vč. ochranného pásma – tzv. Dub v Jílovém a Ječmínkova lípa na Sněžníku.

Co se týče využití ploch na území města, ze 62 % je území pokryto lesními plochami, z dalších 15 % pak území tvoří trvale travní porosty. Území města tak je možno považovat za ekologicky stabilní, protože koeficient ekologické stability (KES)⁷ území činí 4,1, což je hodnota indikující přírodní krajinu.

Obrázek 13: Využití ploch (v %) na katastru města Jílové v roce 2016

⁷ KES je jedním ze základních ukazatelů ekologické stability daného území. Jde o podíl ekologicky významných ploch (lesy, trvalé travní porosty, zahrady, vodní plochy) ku plochám nízké ekologické stability (orná půda, zastavěná plocha a plochy ostatní). Hodnoty 0,9 – 1,9 svědčí o území hospodářském, ale relativně zachovalém, KES nad 2,0 je relativně zachovalé a ekologicky stabilní, případně lze stabilitu rychle obnovit. Obce v krajině s KES vyšším než 2,0 jsou prakticky v krajině blízké se zachovalé, polopřírodní, až přírodní. Obce s KES nižším než 0,9 se nacházejí v neutěšeném krajinném prostoru, který je hodnocen jako člověkem zcela pozměněný a kde jednotlivé vazby v krajině přestávají fungovat a nelze je jednoduchým způsobem obnovit.

Zdroj: ČSÚ, Územně analytické podklady pro obce, 2016

Ochrana ovzduší

Ve městě je možné zaznamenat zlepšení kvality ovzduší v poslední době vlivem rostoucí dodávky tepla z centrálních tepláren do děčínských bytů (kogenerační jednotky, geotermální energie). Navíc, vypouštěné škodlivé látky v Děčíně jsou rozptýleny v takové výšce, že nemají bezprostřední dopad na místní imisní situaci města Jílové. I přesto však má město oblasti zhoršené kvality ovzduší v centrální části města, která leží v údolí Jílovského potoka, což vytváří předpoklad pro vznik inverzních situací.

Nejvýznamnějšími znečišťovateli, kteří mají negativní vliv na kvalitu ovzduší, jsou na území města DS Smith Packaging a kogenerační jednotka společnosti POWGEN a.s. V blízkosti území města je pak nejvýznamnějším znečišťovatelem bioplynová stanice společnosti BIOPLYN SG na území obce Velké Chvojno a v Děčíně pak centrální zdroj tepla v Bynově.

Na kvalitu ovzduší má samozřejmě vliv i tranzitní doprava po silnici I/13 (zejména nákladní automobily), která významně zatěžuje město nejen emisemi, ale i hlukem.

I přesto, že došlo ke zvýšení podílu domácností topících zemním plynem a k poklesu domácností topících uhlím, koksem a briketami z 12,6 na 9 %, bývá situace ovzduší ve městě především v zimním období při inverzích silně zhoršená. Ovzduší ve městě výrazně ovlivňuje vytápění domácností tuhými palivy, zejména starší a špatně provozované kotle a dále nadměrně používané krby a krbová kamna, které mohou být při nevhodném spalování nebo při použití nevhodného paliva navíc zdrojem nepříjemného zápachu a kouře.

Tabulka 12: Nejvýznamnější zdroje znečišťování ovzduší na území města Jílové a v blízkém okolí a množství vypouštěných emisí v tunách za rok 2013

Název podniku	Obec	organické látky vyjádř. jako TOC	těkavé organické látky (VOC)	plynné chloru slouč. vyjádř. jako chlorovodík	tuhé emise	oxid siričitý	oxidy dusíku	oxid uhelnatý
DeNas Děčín, spol. s r.o.	Jílové	0,004	0,005	0,0003	0	0	0	0
Vlastimil Pech - čistírna, Jílové	Jílové	0	0,070	0	0	0	0	0
POWGEN kogener. jednotka	Jílové	0,095	0	0	0	0	7,970	1,896
DS Smith Packaging CZ, s.r.o.	Jílové	0,189	1,014	0	0	0	0,850	0,015
KERAMOST, a.s. Malé Chvojno	Velké Chvojno	0	0,043	0	0,078	0,007	1,208	0,517

Obec V. Chvojno - kotelna V. Chvojno	Velké Chvojno	0	0	0	0,267	0	0,586	0,602
BIOPLYN SG	Velké Chvojno	0	0	0	0,097	1,419	4,605	7,587
TERMO Děčín a.s. - CZT Bynov	Děčín	0	0	0	0	0	14,25	1,004
WICO B.G.M., a.s. provozovna 011	Děčín	0	0	0	0,002	0	0,009	0
Žebrované trubky Žaba s.r.o.	Děčín	0	0	0	0	0	0,007	0,003

Zdroj: ČHMÚ 2015 - http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/index_CZ.html

Nakládání s odpady

Město Jílové má zpracovaný Plán odpadového hospodářství pro období 2017-2021. Na základě tohoto plánu byly vytipovány další cíle v oblasti sběru a třídění odpadu. Od roku 2004 je zaveden systém odděleného sběru využitelných složek komunálních odpadů ve složení papír, plasty, sklo, kovy a kompozitní obaly, kdy ke třídění je využívána především síť barevně odlišených kontejnerů rozmístěných po městě především v panelové zástavbě, speciálních pytlů používaných u rodinných domů (plast, papír na kompozitní obaly). Od roku 2004 je ve městě v provozu také sběrný dvůr, kde jsou odevzdávány zejména nebezpečné, objemné a stavební odpady. V roce 2009 uzavřelo město smlouvy o zřízení sběrného místa zpětného odběru elektroodpadu v tomto sběrném dvoře s kolektivními systémy Asekol, Elektrowin a Ekolamp.

V roce 2008 byl zaveden svoz bioodpadu u rodinných domů prostřednictvím speciálních hnědých nádob na základě žádosti občanů. Údržbu městské zeleně provádí Městský úřad Jílové prostřednictvím odboru místního hospodářství. Větve se štěpkují a vzniklý materiál se používá při údržbě městské zeleně.

Co se týká osvěty při nakládání s odpady, občané města jsou informováni o možnosti odevzdávání jednotlivých druhů odpadů v měsíčníku města a v letáku Odpadový kalendář (informuje o tom, jak nakládat s odpadem ve městě - informace o tříděném odpadu, sběrném dvoře atd.), který je vydáván na příslušný kalendářní rok. Pravidelně také probíhá ekologická výchova obyvatel formou několika článků v měsíčníku města Jílovská sova týkajících se odpadového hospodářství. Středisko volného času při základní škole a mateřská škola pořádají sběrové akce papíru, PET láhví a nápojových kartonů.

Co se týče dalších cílů v oblasti hospodaření s odpady, ty klíčové jsou následující:

- snižování celkové produkce odpadů,
- zvýšit využívání komunálních odpadů s upřednostněním recyklace a jejich dalšího materiálové využití,
- snížit množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky.

Na území města se nachází stará ekologická zátěž v podobě nezrekultivované bývalé skládky TDO v Horním Jílovém a menší černé skládky.

Ochrana vod

Velká část města se nachází v údolí Jílovského potoka, který čas od času způsobuje povodně. V tomto ohledu je pro město problémem nedostatečně připravený varovný systém, který by zajistil transfer informací k občanům (SMS systémy, místní rozhlas či jiné možnosti). Závažným problémem na území města je kvalita povrchových vod na území města, která je snižována únikem splaškové vody do povrchových toků z důvodu nedostatečné kanalizační sítě a popř. z důvodu absence lokálních ČOV či jiných individuálních řešení. O čištění odpadních vod ve městě – viz oddíl 2.8.

2.10. Základní občanská vybavenost

Školská zařízení

Na území města se nachází mateřská škola, která je situována ve třech budovách – první budova MŠ je na sídlišti (Průběžná 299), druhá v ulici Za koupalištěm (č.p. 312) a třetí v místní části Modrá (Modrá 169). Všechny objekty vyžadují více či méně rozsáhlé rekonstrukce. V ulici Průběžná již proběhla rekonstrukce sociálního zařízení v roce 2013, v létě roku 2015 byla zrealizována výměna oken a zateplení budovy. Pro budovu Za koupalištěm je rekonstrukce sociálních zařízení teprve plánována. V r. 2014 proběhla též revitalizace zahrad u budov v ul. Průběžné a Za koupalištěm.

Město Jílové disponuje také základní školou, pod kterou spadají tři části – nejnovější školní budova na sídlišti se školní jídelnou (Školní 287, v současnosti přibližně s 350 žáky), školní budova na náměstí (Mírové náměstí 227), Středisko volného času a školní družina (Kostelní 104). V r. 2013 bylo vybudováno multifunkční hřiště u základní školy v sídlišti. V létě 2015 byla zrealizována výměna oken a zateplení budovy – též v ul. Školní.

Zateplením budov MŠ a ZŠ a výměnou oken v těchto budovách zahájilo město kroky k plánovaným energetickým úsporám, ve kterých chce postupně pokračovat ve všech budovách MŠ i ZŠ. Mezi další plánovaná opatření patří celková optimalizace otopného systému ve všech budovách (v budovách na sídlišti se po plynifikaci sídliště plánuje i změna zdroje vytápění. ZŠ plánuje též projekty „ozelenění“ školních zahrad.

Níže je uvedeno shrnutí nejaktuálnějších potřeb MŠ a ZŠ:

- ZŠ na Mírovém náměstí – vyžaduje rekonstrukci střechy, fasády i vytápění
- ZŠ Kostelní a MŠ Průběžná – vytápění,
- ZŠ Školní – vytápění a kuchyně,
- MŠ Modrá – potřebuje kompletní rekonstrukci,
- MŠ Za koupalištěm – zateplení, rekonstrukce střechy a vytápění, sociální zařízení.

Obsazenost školních budov je relativně dobrá, jen v budově v Kostelní ulici je k dispozici přibližně 4 až 6 tříd, kam je možno umístit maximálně 100 žáků.

Zdravotnické a sociální služby

V obci fungují dva obvodní lékaři pro dospělé, jeden dětský lékař, jeden gynekolog, jeden zubní lékař a lékárna. V obci se také nachází rehabilitační středisko nabízející obvyčejné masáže i hydromasáže, léčbu pomocí standardních přístrojů (na lékařský předpis i bez předpisu), preventivní program při bolestech zad a připravují se skupinová cvičení jógy, aerobiku, s velkými míči atd.

Vzhledem k pokračujícímu demografickému stárnutí se dá očekávat, že i přes pozvolný pokles obyvatelstva porostou nároky na kvantitu i kvalitu poskytovaných zdravotnických i sociálních služeb ve městě především s ohledem na problémy, které trápí právě nejstarší skupinu obyvatel. V tomto ohledu je třeba připravit celé spektrum služeb pro seniory za účelem zabránění jejich sociálního vyloučení a zvýšení životního standardu. Co se týče sociálních služeb pro seniory, na území města tyto služby v současné době poskytuje Pečovatelská služba Jílové, se sídlem Přemyslova 298, 407 01 Jílové, která je organizační složkou města. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se do budoucna předpokládá zvýšení zájmu o tyto služby, zejména ze strany seniorů, které bude znamenat nutné navýšení kapacity současné Pečovatelské služby - jak personální, tak materiální. Je možné, že si zvýšená poptávka po těchto službách vyžádá změnu organizace poskytování těchto služeb ze strany města nebo vznik nových subjektů poskytujících tyto služby na území města.

Je nutné také více aktivizovat místní obyvatelstvo pro dobrovolnou práci a pomoc seniorům.

Ve městě, kromě klasických kroužků a organizované činnosti v rámci sportovních a zájmových klubů, chybí sociální služby pro mládež, která není v klubech, kroužcích a skupinách organizována (nízkoprahová centra atd.).

2.11. Kultura, rekreace a volnočasové aktivity

V oddíle 2.7 byl zmíněn rozdíl mezi turismem zaměřujícím se především na obyvatelstvo mimo území města (čímž je zajištěn také vyšší ekonomický přínos pro danou lokalitu), zatímco rekreace se týká především místního obyvatelstva a může mít formu pasivní (návštěva kulturních akcí) či aktivní

(sportovní aktivity atd.). V tomto oddíle je tedy pojednáno o rekreaci ve městě a o potřebné infrastruktuře pro ni.

Kulturní a rekreační využití území města výrazně zhoršuje blízkost města Děčín, které výrazně ovlivňuje kvantitu i kvalitu služeb ve městě (velká část obyvatel využívá služby lokalizované právě ve městě Děčín). Ve městě tak chybí vkusné kvalitní stravovací zařízení a jiné služby.

V části obce Modrá se nachází dětské hřiště při mateřské škole a nově také pod autobusovou zastávkou. Nachází se zde též areál fotbalového hřiště. Další dětská hřiště se nacházejí v ulici Nové a na sídlišti v ulici Okružní. V části obce Martiněves je pak další areál fotbalového hřiště. V části obce Sněžník kromě ubytovacích zařízení najdeme dva antukové kurty. Ve vlastní části obce Jílové se nachází knihovna v areálu zámku, již zmíněné koupaliště, menší travnatá hřiště, zámecký park s travnatým hřištěm a dětským koutkem s herními prvky. Ve městě chybí zařízení pro trendové outdoorové aktivity pro mládež – např. muldy na trial, U-rampa či in-line a skatepark, venkovní posilovna (včetně zařízení pro posilování seniorů), fitness centrum, a také multifunkční hala pro kolektivní sporty (basketbal, házená aj.), či lepší zázemí pro biatlon včetně střelnice. Místo pro setkávání v městské části Jílové by zřejmě ocenily i matky s dětmi např. ve formě kavárny či kvalitní restaurace s dětským koutkem.

Samotné město se podílí na organizaci kulturního života ve městě – podílí se např. na pořádání Mezinárodního hudebního festivalu pro dechové orchestry a mažoretkové skupiny – v roce 2015 zde proběhl 16. ročník tohoto festivalu. V roce 2016 se uskutečnily v pořadí již třetí Letní zámecké slavnosti, v rámci kterých se koná celá řada kulturních akcí pro dospělé, mládež i děti. V čase adventu se každoročně konají adventní koncerty, mikulášské nadílky apod. Pro seniory pak je ve městě k dispozici také Virtuální univerzita třetího věku – ve spolupráci s Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze a MAS Labské skály bylo v roce 2011 otevřeno na jílovském zámku první konzultační středisko v ústeckém kraji. Kromě toho jsou pro seniory vyhrazeny jiné kulturní akce včetně tanečních večírků. Mimo tyto akce se ve městě konají i klasické akce jako plesy, pálení čarodějnic atd.

Na území města jsou aktivní následující sportovní kluby:

- FC Jiskra Modrá – fotbalový klub sídlící v Modré, hraje 1.A třídu.
- FK Jílové o.s. – fotbalový klub v Jílovém, hraje 1.A třídu.
- HBC Sovy Jílové, neregistrovaná hokejbalová liga.
- Autocentrum Jílové – klub sálové kopané hraje extraligu Ústeckého kraje („A“ tým) a ligu okresu Děčín („B“ tým).
- Klub biatlonu Jílové – soutěží v zimním i letním biatlonu a má několik družstev od žáků, přes dorost až po dospělé. V rámci letního biatlonu patří klub na republikovou špičku.
- Sbor dobrovolných hasičů Jílové-Modrá – SDH má celkem 71 členů. Práce sboru je v rámci okresu hodnocena velmi dobře včetně práce s mládeží, která se při okresních soutěžích umísťuje pravidelně na předních místech.

Kromě výše zmíněných spolků fungují na území města následující spolky či dobrovolné iniciativy:

- Jílovský pěvecký sbor, z.s. - čistě amatérské hudební těleso, které se významně podílí na rozvoji kulturního života v Jílovém - pořádá pravidelné koncerty, organizuje sborový festival "Kdo si zpívá, krásu vidí" a doprovází společenské akce města. Komorní sbor také koncertuje v zahraničí, především v sousedním Německu.
- Klub žen - pořádá různé besedy, výstavy, kulturní vystoupení, zapojuje se do přípravy a organizování dalších akcí města.
- Mateřské centrum Sovička - cílem organizace je vytvořit prostředí pro rodiny s malými dětmi, umožnit seberealizaci maminkám mimo denní povinnosti a rozšiřování znalostí nejen v péči o dítě. Centrum nabízí celotýdenní provoz herny s programem nejen pro děti, organizuje jednorázové akce pro děti a jejich rodiče, např. Dětský den, lampionový průvod, drakiádu, bazar dětského oblečení, Mikulášský karneval aj. Dále se snaží nabízet vzdělávací kurzy, semináře, přednášky, jak pro děti, tak pro dospělé.
- Honební společenstvo Jílové – bylo založeno za účelem tvorby a využití společenstevní honitby.
- Myslivecké sdružení Střela Jílové – věnuje se myslivosti a občasně pořádá i výstavy.

- Přátelé Děčínského Sněžníku, o.s. – sdružení občanů pracujících na ochraně kulturních a historických památek a ochraně přírody na Děčínském Sněžníku.
- ZŠ Jílové – Středisko volného času – poskytuje prostor pro volnočasové aktivity dětí a mládeže.

Vzhledem k vysokému počtu spolků a sportovních oddílů je tak spolkový život ve městě relativně čilý a nabízí dost volnočasových aktivit pro děti, mládež i dospělé. Přesto však je nutné podporovat další zapojení obyvatel do dění ve městě např. prostřednictvím zřízení spolku pro školu, zkrášlovacího spolku apod.

3. SWOT analýza

V následující pasáži jsou shrnuty hlavní přednosti a bariéry rozvoje území města, a také trendy, které mohou pozitivně či negativně ovlivnit jeho vývoj. Výroky jsou řazeny tematicky do jednotlivých odstavců.

3.1. Silné stránky

Geografická poloha a osídlení

- atraktivní krajina na pomezí Labských pískovců a Českého středohoří
- vyšší počet obyvatel zajišťující rentabilitu základních komerčních i veřejných služeb
- dobré napojení veřejnou dopravou na Děčín

Obyvatelstvo

- relativně vyšší míra přirozeného přírůstku
- nižší věkový průměr obyvatelstva než v Ústeckém kraji či v Česku
- neexistence sociálně vyloučených lokalit

Bydlení

- růst domovního fondu v souvislosti s procesem suburbanizace
- široká nabídka levného bydlení

Bezpečnost a kriminalita

- zatím relativně nízká míra kriminality ve městě

Pracovní trh a ekonomika

- levná pracovní síla ve městě

Turismus

- atraktivní krajina pro turismus v místní části Sněžník
- dobré podmínky pro běžkování v místní části Sněžník (lokalizace na Krušnohorské magistrále)
- největší stolová hora v Česku s atraktivní rozhlednou
- pokračující rekonstrukce zámku v Jílovém
- přítomnost koupaliště na území města

Životní prostředí a infrastruktura

- více než tříčtvrtinový podíl ekologicky stabilních ploch na katastru obce
- nepřítomnost větších znečišťovatelů ovzduší na území obce

Občanská vybavenost, rekreace a volnočasové aktivity

- nové multifunkční hřiště při základní škole
- relativně dobré naplnění kapacit mateřské i základní školy
- nová dětská hřiště na území města
- relativně čilý kulturní a spolkový život

3.2. Slabé stránky

Geografická poloha a osídlení

- město Jílové jako „noclehárna“ obyvatel pracujících v Děčíně i jinde
- jen občasné využívání železnice procházející městem
- chybějící dopravní napojení na Německo na katastru obce
- problémové napojení Sněžníku veřejnou dopravou na Děčín

Obyvatelstvo

- pokračující pokles počtu obyvatel od roku 1991
- záporné migrační saldo
- horší vzdělanostní struktura obyvatelstva města
- demografické stárnutí obyvatelstva
- nižší podíl domácnosti připojených k internetu

Bydlení

- urbanistická struktura dolní m. č. Jílové a Kamenná narušená sídlištěm panelových domů
- vysoký počet neobydlených domů a chátrání esteticky kvalitního domovního fondu

Bezpečnost a kriminalita

- chybějící kamerový systém ve městě
- rostoucí míra kriminality ve městě

Pracovní trh a ekonomika

- pasivní dojížděkové saldo snižuje objem kapitálu ve městě
- nedostatek pracovních míst ve městě
- vysoký podíl nezaměstnaných
- nedostatek středních a velkých podniků

Turismus

- chybějící lokální tradice vlivem poválečné výměny obyvatelstva
- slabé image města pro turismus
- chybějící informační tabule a mapy ve středu města
- slabá nabídka doprovodných služeb pro turisty
- nerozvinutý gastronomický turismus a agroturismus
- chybějící kvalitní restaurační zařízení v dolní části města

Životní prostředí a infrastruktura

- silnice I/13 způsobující hlukové, imisní i bezpečnostní problémy
- nevyřešená trasa přeložky I/13
- nekvalitní stav některých místních komunikací a mostků
- nekvalitní stav některých chodníků a jejich bariérovost
- nedostatečné uliční značení
- chybějící parkovací plochy
- existence neodkanalizovaných částí města, absence lokálních (domovních) ČOV či jiných zařízení pro individuální čištění odpadních vod
- zhoršená kvalita vody v Jílovském potoce
- chybějící varovný systém před povodněmi
- zhoršená kvalita ovzduší v zimním inverzním počasí způsobená lokálními topeništi
- stará ekologická zátěž v podobě nezrekultivované bývalé skládky TDO v Horním Jílovém a menší černé skládky

Občanská vybavenost

- nutnost rekonstrukce budov mateřské i základní školy
- nízká kvantita a kvalita základních komerčních služeb vlivem konkurence města Děčína
- nedostatečná kapacita sociálních služeb pro seniory (zejména bydlení)
- nízké zapojení dobrovolníků do péče o seniory
- chybějící sociální služby pro mládež

Rekreace a volnočasové aktivity

- chybějící infrastruktura pro trendové sporty pro mládež

- chybějící kvalitní restaurační zařízení či kavárna s dětským koutkem v dolní části města

3.3. Příležitosti

Geografická poloha a osídlení

- blízkost města Děčína a s ním i dostupnost služeb i pracovních míst
- rozvoj přeshraniční spolupráce s Německem

Obyvatelstvo

- posílení vzdělanostní struktury prostřednictvím pokračování výstavby nových domů na území města
- posílení image města jako „města pod stolovou horou“ by mohlo zvýšit zájem o bydlení ve městě

Bydlení

- rekonstrukce esteticky kvalitního domovního fondu přispěje ke zlepšení vzhledu města a zvýšení jeho atraktivity pro potenciálně nové obyvatelstvo

Bezpečnost a kriminalita

- zlepšená práce s mládeží sníží výskyt sociálně-patologických jevů

Pracovní trh a ekonomika

- současný dynamický ekonomický růst Česka výrazně sníží nezaměstnanost a zvýší objem kapitálu ve městě
- rozšíření výrobních ploch DS Smith Packaging přinese nová pracovní místa

Turismus

- snaha o zpřístupnění štol v Děčínském Sněžníku
- přebudování tzv. Kozí dráhy na drážní cyklostezku výrazně zvýší zájem turistů a rekreatů o město

Životní prostředí a infrastruktura

- dobudování kanalizace a ČOV přispěje ke zlepšení kvality vody v Jílovském potoce
- program Zelená úsporám pomůže snížit znečištění ovzduší způsobené lokálními topeništi

Občanská vybavenost, rekreace a volnočasové aktivity

- podpora sociálních služeb pro mládež a seniory zvýší sociální soudržnost obyvatel města
- vybudování zařízení pro trendové sporty přispěje k prevenci kriminality mládeže

3.4. Hrozby

Geografická poloha a osídlení

- pokračující závislost obyvatel na městě Děčíně bude snižovat příjmy pro místní poskytovatele služeb a pro místní správu

Obyvatelstvo

- pokračování demografického stárnutí bude klást stále vyšší nároky na kvantitu a kvalitu sociálních služeb pro seniory

Bydlení

- přílišná nabídka bytového fondu způsobuje jejich nízkou cenu a vytváří tedy potenciál pro vznik sociálně vyloučených lokalit

Bezpečnost a kriminalita

- vysoká míra kriminality ve městě Děčín
- rostoucí koncentrace sociálně vyloučených v Děčíně může způsobit problémy i ve městě Jílové

Pracovní trh a ekonomika

- pozice města v ekonomicky celkově slabém regionu Ústeckého kraje
- pokračující ekonomické zaostávání okresu Děčín
- vznik nové globální krize v souvislosti s poklesem ekonomického růstu Číny se negativně projeví na ekonomickém růstu města

Turismus

- zaostávání v oblasti navazujících služeb pro turisty povede k odlivu turistů do jiných destinací v Česku i zahraničí

Životní prostředí a infrastruktura

- zvyšující se ceny plynu povedou ke stále většímu užívání uhlí, koksu či briket a tedy i k negativnímu vlivu na kvalitu ovzduší
- realizace přeložky silnice I/13 ve „Vilsnické“ variantě bude znamenat protnutí města další dopravní tepnou (nikoli odklon, ale další zatížení)
- ohrožení bezpečnosti provozu – silnice I/13 – zatáčka v Martiněvsi + autobusová zastávka „u papíren“ (chybí záliv)

Občanská vybavenost, rekreace a volnočasové aktivity

- zaostávání služeb ve městě povede k dojíždění obyvatelstva za nimi do jiných městských center, převážně pak do Děčína

4. Vize a strategie rozvoje města

4.1. Vize rozvoje

Vize rozvoje stanovuje stav města, který by měl být výsledkem úspěšné implementace rozvojových opatření. Vize popisuje stav, jehož by chtělo město Jílové dosáhnout k roku 2021, který završuje implementaci jednotlivých rozvojových opatření tohoto strategického plánu. Je možno vytvořit více vizí v závislosti na čase jejich realizace (krátkodobé / dlouhodobé), či vzhledem k dostupnosti finančních zdrojů.

Jako klíčový prvek v dalším rozvoji města je spatřována schopnost města přilákat vzdělané obyvatelstvo, které by pozitivně působilo na sociální klima ve městě a prostřednictvím průměrně vyšších platů by i podpořilo místní ekonomiku. Hlavní předpoklad v podobě atraktivní okolní krajiny město bezesporu naplňuje. Klíčová v tomto ohledu bude především esteticky pozitivní proměna intravilánu města spočívající především na následujících základních bodech:

- přeložka silnice I/13 mimo intravilán města,
- údržba historicky cenného domovního fondu,
- optimalizace bytového fondu v panelových domech,
- rozšíření infrastruktury pro výstavbu rodinných domů.

Výše nastíněné body samozřejmě musí doprovázet celá řada jiných opatření (volnočasové aktivity pro děti a mládež, péče o seniory, o životní prostředí atd.), nicméně tyto čtyři body lze označit jako body klíčové.

Pro rozvoj města jsou tedy vymezeny následující vize, z nichž první je plně záležitostí tohoto programového dokumentu s referenčním bodem v roce 2022, zatímco druhá je dlouhodobého charakteru na období dvou až tří dekad.

- **Krátkodobá vize:**

V roce 2021 bude město Jílové místem, kde vedle sebe budou žít spokojeně všechny generace obyvatel, jejichž harmonické soužití bude podpořeno celým spektrem kvalitních služeb, které tyto různé věkové skupiny vyžadují. Rozšíření spektra nabízených služeb povede k alespoň částečnému snížení ekonomické závislosti na městě Děčín. Kvalita života ve městě bude zlepšena také přistěhování nového obyvatelstva do nových rodinných domů, které rovněž pomůže k vytvoření pozitivního sociálního klimatu ve městě. Město bude regulovat bytovou politiku na území svého města podle koncepce rozvoje kvality bytového fondu, stejně tak již bude jasné trasování přeložky silnice I/13. K výraznému zlepšení v oblasti životního prostředí dojde díky rozšíření kanalizační sítě, a také díky lepší informovanosti místního obyvatelstva o tom, jak ekologicky vytápět svá obydlí a jak třídit odpad.

- **Dlouhodobá vize:**

Za dvě až tři dekády bude město Jílové vnímáno jako dobrá adresa – jako „město pod stolovou horou“ nabízející kvalitní podmínky pro bydlení i turismus. Toho bude dosaženo prostřednictvím kvalitní transformace bytového fondu, která výrazně zvýší estetickou atraktivitu města. Počet bytů v panelových domech poklesne na úkor počtu bytů v domech s výraznou historickou a tedy i estetickou hodnotou. Atraktivita intravilánu bude vysoká i díky vyvedení tranzitní dopravy mimo centrum. Město bude nabízet kvalitní služby pro život místních obyvatel, které budou poháněny právě místní poptávkou. Riziko povodní bude výrazně regulováno nejen prostřednictvím funkčního výstražného systému, ale také prostřednictvím provedení celé řady protipovodňových opatření na území povodí Jílovského potoka.

4.2. Cíle programu, rozvojové priority a opatření

V zájmu dosažení výše nastíněné krátkodobé vize do roku 2021 je navrženo pět cílů, na které jsou navázány jednotlivé rozvojové priority a následně i opatření.

4.2.1 Cíl A - Posílit soudržnost obyvatelstva a jeho vztah k městu

Jednoznačným cílem strategie je vytvořit kvalitní podmínky pro soužití všech skupin obyvatelstva, vedlejším výstupem tohoto cíle, prostřednictvím rozvoje spolkové činnosti a participace místních občanů na ni, bude i posílení identifikace občana se svým městem.

Prioritní osa A – Soudržnost obyvatelstva města

Rozvojové opatření A1 Sladění pracovního a rodinného života

Příklady projektů:

- podpora mateřského centra/kavárny nabízející hlídání dětí,
- podpora Klubu žen v oblasti aktivit pro rovné příležitosti žen a mužů.

Rozvojové opatření A2 Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže

Příklady projektů:

- podpora zájmových organizací pracujících s dětmi a mládeží,
- výstavba či rekonstrukce zázemí pro volnočasové aktivity dětí a mládeže (biatlonová střelnice, trial parky apod.).

Rozvojové opatření A3 Podpora seniorů

Příklady projektů:

- aktivizace seniorů prostřednictvím jejich zapojení do života města (zakládání či vedení nejrozličnějších spolků), prostřednictvím dobrovolné péče o své starší či méně mobilní přátele,
- podpora vzdělávacích kurzů pro seniory,
- podpora sociálních služeb pro seniory,
- volnočasové aktivity pro seniory (venkovní posilovna pro seniory, společné výlety do okolí města).

Rozvojové opatření A4 Podpora integrace sociálně vyloučených resp. osob ohrožených sociálním vyloučením

Příklady projektů:

- podpora subjektů zabývajících se společenskou integrací,
- podpora poradenských služeb pro sociálně vyloučené (služby vedoucí k integraci na trh práce, dluhové poradenství aj.),
- zřízení nízkoprahového centra.

4.2.2 Cíl B - Zlepšit ekonomiku města

Nedostatečný počet pracovních míst ve městě způsobuje únik kapitálu, služeb a s nimi i pracovních míst mimo město Jílové především do města Děčín. Cílem následující prioritní osy je především podpora nových ekonomických aktivit, které by alespoň částečně vedly ke snížení závislosti na městu Děčín. Tyto ekonomické aktivity jsou zaměřeny především na sektor služeb s přímou či nepřímou vazbou na turismus, aktivity ve zpracovatelském průmyslu jsou rovněž podporovány.

Prioritní osa B – Ekonomika města

Rozvojové opatření B1 Podpora sociálního podnikání

Příklady projektů:

- informační podpora vzniku sociálních podniků na území města např. v oblasti pohostinství (např. kavárna/restaurace s dětským koutkem),
- poskytnutí prostor pro rozvoj sociálního podnikání za výhodných podmínek,
- podpora provozu sociálních podniků (reklama na webových stránkách města apod.).

Rozvojové opatření B2 Podpora turismu

Příklady projektů:

- informační a poradenská podpora zemědělských, stravovacích a ubytovacích zařízení mj. o dotačních možnostech,
- spolupráce s obcemi při trati tzv. Kozí dráhy a se Správou železničních dopravních cest při diskuzi o přeměně na drážní cyklostezku jako alternativní formu dopravy do práce nebo její obnově pro pravidelnou přepravu cestujících,
- propagace místní části Sněžník a Děčínského Sněžníku jako turistické destinace, propagace také s nimi spojených produktů cestovního ruchu – Krušnohorská magistrála,
- podpora akcí s potenciálem pro rozvoj turismu ve městě.

Rozvojové opatření B3 Obecná podpora podnikání

Příklady projektů:

- rozšíření nabídky volných nemovitostí k podnikání (především v rámci tzv. brownfieldů),
- podpora školicích kurzů zaměřených na rozvoj podnikatelských dovedností.

4.2.3 Cíl C – Zlepšit stav domovního fondu, občanské vybavenosti a infrastruktury města

Problémem města je velký podíl chátrajícího domovního fondu, a to i mnohdy relativně cenného fondu s historickou hodnotou. Velká část bytového fondu se koncentruje do panelových domů, které negativně ovlivňují estetický ráz města. Rovněž velká část objektů občanské vybavenosti není v ideálním technickém stavu, podobně i stav místní infrastruktury. Jedním z cílů tohoto programu tedy bude zlepšit stav domovního fondu ve městě při vyšším vytížení domů s historickou hodnotou.

Prioritní osa C – Domovní fond, občanská vybavenost a infrastruktura

Rozvojové opatření C1 Optimalizace využití domovního fondu se zaměřením na vyšší využití historických objektů

Příklady projektů:

- podpora diskuze města o jeho roli v bytové politice,
- tvorba koncepce optimalizace bytového fondu ve městě se zaměřením na vyšší využití historických objektů,
- rekonstrukce historických objektů a jejich využití pro bydlení,
- vymezení nové infrastruktury pro výstavbu rodinných domů,
- demolice domovního fondu s nízkou historickou hodnotou.

Rozvojové opatření C2 Rekonstrukce a výstavba objektů občanské vybavenosti

Příklady projektů:

- rekonstrukce školských zařízení,
- výstavba hasičské zbrojnice,
- rekonstrukce budovy zámku,
- rekonstrukce budovy městského úřadu,
- rozšíření kapacit terénní sociální služby,
- rekonstrukce a výstavba nových sportovišť a hřišť,
- rekonstrukce koupaliště,

Rozvojové opatření C3 Oprava a doplnění místní infrastruktury

Příklady projektů:

- rekonstrukce chodníků resp. jejich přestavba na bezbariérové,
- rekonstrukce místních komunikací, mostků včetně zábradlí a výstavba parkovacích míst,
- rozšíření kanalizační sítě,
- doplnění vodovodní sítě,
- plynofikace sídliště,
- instalace značení pro turisty a návštěvníky města,
- zvýšení bezpečnosti provozu na silnici I/13 – konkrétně „narovnání zatáčky“ v Martiněvsi (úsek častých dopravních nehod) a vybudování zálivu pro autobusovou zastávku „u papíren“.
- aktivní využití nefunkčního drážního koridoru - výstavba drážní cyklostezky nebo obnova provozu na tratí „Kozí dráha“
- dořešení nedokončených komunikací ve vlastnictví RD Kamenná (společnosti v likvidaci), které jsou umístěny na pozemcích města

4.2.4 D – Zlepšit stav životního prostředí a prevence rizik

Město se především v zimní sezóně potýká s dočasně zhoršenou kvalitou ovzduší způsobenou spalováním nekvalitního topiva v lokálních topeništích. Významnou hrozbou pro město jsou také povodně způsobené Jílovským potokem a jeho přítoky. Určité rezervy má město také v odpadovém hospodářství. V rámci následující priority by mělo dojít ke zlepšení ve všech těchto oblastech.

Prioritní osa D – Životní prostředí a prevence rizik

Rozvojové opatření D1 Zlepšení ovzduší ve městě a zvýšení energetických úspor

Příklady projektů:

- osvěta v oblasti vytápění objektů,
- zprostředkování informací o programu Zelená úsporám,
- snižování energetické náročnosti budov v majetku města.

Rozvojové opatření D2 Zlepšení odpadového hospodářství

Příklady projektů:

- úprava a zvyšování počtu míst pro kontejnery na tříděný odpad,
- osvěta v oblasti podpory třídění odpadu,
- optimalizace systému sběru a svozu odpadu,
- odstranění černých skládek na území města,
- předcházení vzniku odpadů a environmentální výchova.

Rozvojové opatření D3 Prevence povodní a snižování rizik

- nákup vybavení pro řešení povodňového nebezpečí a následků povodní,
- vybudování varovného systému před povodněmi,
- realizace projektů pro retenci vody na území města.

4.2.5 E – Zintenzivnění vnější komunikace města

Mnoho problému, se kterými se město potýká, není možno řešit jen na území města, proto je nutné vyvinout vyšší úsilí při spolupráci s jinými subjekty resp. více lobovat za zájmy města u dotčených organizací a institucí. Kromě toho město může výrazně posílit komunikaci se svými občany, možné je také optimalizovat své image jako „města pod stolovou horou“, čímž může potenciálně nalákat nové obyvatelstvo a investory.

Prioritní osa E – Vnější komunikace města

Rozvojové opatření E1 Zlepšení městského marketingu

Příklady projektů:

- náhrada image města založeného na „Sovičce“ image „Města pod stolovou horou“,
- aktualizace a inovace webových stránek města.

Rozvojové opatření E2 Spolupráce s MAS Labské skály

Příklady projektů:

- diskuze o potenciálním využití Kozí dráhy pro drážní cyklostezku nebo pravidelnou přepravu cestujících,
- příprava a realizace protipovodňových opatření v povodí Jílovského potoka,
- realizace společných projektů dle SCLLD MAS Labské skály a Programu rozvoje města Jílové.

Rozvojové opatření E3 Urychlení diskuze o přeložce silnice I/13

Příklady projektů:

- spolupráce s dotčenými obcemi při trase přeložky,
- komunikace a výměna informací s Ředitelstvím silnic a dálnic.

Rozvojové opatření E4 Komunikace a spolupráce s občany a podnikateli ve městě

Příklady projektů:

- zlepšení informovanosti občanů,
- větší integrace občanů do dění ve městě,
- podpora činnosti místních spolků,
- podpora setkávání představitelů města se zástupci místních spolků,
- podpora setkávání představitelů města s místními podnikateli.

Rozvojové opatření E5 Spolupráce s německými partnery

Příklady projektů:

- projekty ve spolupráci s obcí Rosenthal-Bielatal,
- navázání spolupráce s jinými německými obcemi.